

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA HOSPODÁRSKEJ INFORMATIKY**

**OCEŇOVANIE MAJETKU A ZÁVÄZKOV
V PODNIKATEĽSKEJ ÚČTOVNEJ
JEDNOTKE**

Bakalárska práca

2017

Karin Hudecová

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA HOSPODÁRSKEJ INFORMATIKY**

**OCEŇOVANIE MAJETKU A ZÁVÄZKOV
V PODNIKATEĽSKEJ ÚČTOVNEJ
JEDNOTKE**

Bakalárska práca

Študijný program: Účtovníctvo

Študijný odbor: Účtovníctvo

Školiace pracovisko: Katedra účtovníctva a audítorstva

Vedúca záverečnej práce: Ing. Renáta Hornická, PhD.

Bratislava 2017

Karin Hudecová

ZADANIE ZÁVEREČNEJ PRÁCE

Meno a priezvisko študenta: Karin Hudecová
Študijný program: Účtovníctvo (Jednoodborové štúdium, bakalársky I. st., denná forma)
Študijný odbor: 3.3.12 Účtovníctvo
Typ záverečnej práce: Bakalárska záverečná práca
Jazyk záverečnej práce: slovenský
Sekundárny jazyk: anglický

Názov: Oceňovanie majetku a záväzkov v podnikateľskej účtovnej jednotke

Anotácia: Bakalárska práca je venovaná oceňovaniu ako dôležitému metodickému prostriedku účtovníctva. Bakalárska práca analyzuje spôsob ocenenia majetku a záväzkov ku dňu uskutočnenia účtovného prípadu a ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka v podnikateľskej účtovnej jednotke. Zároveň bakalárska práca poukazuje na informácie týkajúce sa oceňovania, ktoré sa zverejňujú v poznámkach mikro účtovnej jednotky, malej a veľkej účtovnej jednotky.

Vedúci: Ing. Renáta Hornická, PhD.
Katedra: KÚA FHI - Katedra účtovníctva a audítorstva FHI

Dátum zadania: 03.04.2016

Dátum schválenia: 03.04.2016

prof. Ing. Miloš Tumpach, PhD.
vedúci katedry

Čestné vyhlásenie

Čestne vyhlasujem, že záverečnú prácu som vypracovala samostatne a že som uviedla všetku použitú literatúru.

Dátum: 19.05.2017

.....

(podpis študenta)

ABSTRAKT

HUDECOVÁ, Karin: *Oceňovanie majetku a záväzkov v podnikateľskej účtovnej jednotke.* – Ekonomická univerzita v Bratislave. Fakulta hospodárskej informatiky; Katedra účtovníctva a audítorstva. – Vedúca záverečnej práce: Ing. Renáta Hornická, PhD. – Bratislava: FHI EU, 2017, 48 strán

Cieľom záverečnej práce je prezentovať a analyzovať oceňovanie majetku a záväzkov v podnikateľskej účtovnej jednotke podľa slovenskej právnej úpravy, ku dňu uskutočnenia účtovného prípadu a ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka. Primárne upravuje oceňovanie majetku a záväzkov zákon o účtovníctve. Práca je rozdelená do 3 kapitol. Obsahuje 11 tabuliek. Prvá kapitola je venovaná súčasnému stavu oceňovania majetku a záväzkov v podnikateľskom subjekte. V ďalšej časti sa charakterizuje cieľ práce, metodika práce a metódy skúmania. Záverečná kapitola sa zaoberá oceňovaním majetku a záväzkov podľa slovenskej právnej úpravy a na príklade fiktívnej spoločnosti FK Dizajn s. r. o.. Zaoberá sa zverejňovaním informácií v poznámkach účtovnej jednotky. Výsledkom riešenia danej problematiky je prezentácia a analýza oceňovania majetku a záväzkov v podnikateľskej účtovnej jednotke.

Kľúčové slová:

Oceňovanie majetku a záväzkov, deň ocenenia, oceňovacie veličiny, poznámky účtovnej závierky

ABSTRACT

HUDECOVÁ, Karin: Valuation of assets and liabilities in the entrepreneur accounting entity. - University of Economics in Bratislava. Faculty of Business Informatics; Department of accountancy and auditing. - Supervisor: Ing. Renáta Hornická, PhD. - Bratislava: FHI EU, 2017, 48 pages

The aim of the final thesis is to present and analyze the valuation of assets and liabilities in the entrepreneur accounting entity according to the Slovak legislation, on the date of the accounting case and on the date of preparation of the financial statements. Primarily adjusts valuation of assets and liabilities by the Act on Accounting. The thesis is divided into 3 chapters. It contains 11 tables. The first chapter deals with the current state of valuation of assets and liabilities in a business entity. The next part describes the aim of the work, the methodology of the work and the methods of investigation. The final chapter deals with the valuation of assets and liabilities under the Slovak legislation and with the example of the fictional company FK Dizajn s. r. o.. It deals with the disclosure of information in the entity's notes. The solution to this issue is the presentation and analysis in the business accounting unit.

Key words:

Valuation of assets and liabilities, valuation date, valuation variables, notes to the financial statements

Obsah

Úvod.....	9
1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí	10
1.1 Teoretické východiská pre oceňovanie v účtovníctve.....	11
1.2 Oceňovanie majetku a záväzkov podľa právnej úpravy účtovníctva v Slovenskej republike.....	15
1.2.1 Identifikácia a oceňovanie majetku.....	16
1.2.2 Identifikácia a oceňovanie záväzkov.....	20
1.2.3 Ocenenie majetku a záväzkov v cudzej mene	22
2 Cieľ práce, metodika práce a metódy skúmania.....	24
3 Výsledky práce a diskusia	26
3.1 Oceňovanie majetku ku dňu uskutočnenia účtovného prípadu a ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka	26
3.1.1 Oceňovanie dlhodobého hmotného majetku a dlhodobého nehmotného majetku...	27
3.1.2 Oceňovanie zásob.....	31
3.1.3 Oceňovanie pohľadávok.....	35
3.1.4 Oceňovanie dlhodobého finančného majetku a krátkodobého finančného majetku	36
3.2 Oceňovanie záväzkov ku dňu uskutočnenia účtovného prípadu a ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka	39
3.3 Zverejňovanie informácií týkajúcich sa oceňovania v poznámkach účtovnej závierky .	41
Záver	45
Zoznam použitej literatúry	47

Zoznam tabuliek

TABUĽKA 1 - Prvotné ocenenie neobežného majetku	18
TABUĽKA 2 - Prvotné ocenenie obežného majetku	20
TABUĽKA 3 - Prvotné ocenenie záväzkov	21
TABUĽKA 4 - Vybrané účtovné prípady súvisiace s obstaraním dlhodobého hmotného a dlhodobého nehmotného majetku za rok 2016	28
TABUĽKA 5 - Účtovné prípady súvisiace s účtovaním odpisov	31
TABUĽKA 6 - Skladová karta dosiek – metóda VAP	33
TABUĽKA 7 - Skladová karta dosiek - metóda FIFO	34
TABUĽKA 8 - Účtovné prípady súvisiace s opravnými položkami k zásobám.....	35
TABUĽKA 9 - Vybrané účtovné prípady súvisiace so vznikom pohľadávky	36
TABUĽKA 10 - Vybrané účtovné prípady súvisiace s peňažnými prostriedkami	38
TABUĽKA 11 - Vybrané účtovné prípady súvisiace so vznikom záväzkov	40
TABUĽKA 12 - Účtovné prípady súvisiace s tvorbou rezervy.....	41

Úvod

V súčasnej dobe každá podnikateľská účtovná jednotka účtuje vo svojom účtovníctve o majetku a záväzkoch. Účtovníctvo je zdrojom informácií pre rôznych používateľov, a preto musia byť informácie o majetku a záväzkoch vykázané presne a spoľahlivo, aby boli pre používateľov užitočné.

Majetok je zdrojom bohatstva, ktorý má účtovná jednotka a predstavuje pre účtovnú jednotku zdroj ekonomických úžitkov. Majetok sa v účtovnej jednotke nachádza v rôznych formách, ktoré sú menej alebo viac likvidné. Ocenenie je spôsob vyjadrenia hodnoty majetku a záväzkov v peňažných jednotkách, pretože v účtovníctve môžu byť zaznamenané len tie udalosti, ktoré vieme oceniť. Správne ocenenie je dôležité pre výšku majetku a záväzkov, ktoré vedie ku správne zostaveniu účtovnej závierky z ktorej vychádzajú finančné ukazovatele a aj následné stanovenie stratégie účtovnej jednotky. Spôsoby, ktorými má účtovná jednotka oceňovať a deň ocenenia je presne stanovený v zákone o účtovníctve č. 431/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov a v zákone o dani z príjmov č. 595/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov. Podstatu oceňovania tvorí výber oceňovacej veličiny, pretože na ocenenie majetku a záväzkov môže účtovná jednotka použiť rôzne oceňovacie veličiny. Účtovná jednotka môže pri niektorých druhoch majetku použiť alternatívne oceňovacie veličiny.

Výber oceňovacej veličiny si musí účtovná jednotka upraviť vo vnútornom predpise tak, aby to viedlo k vernému a pravdivému zobrazeniu skutočností, ktoré sú predmetom účtovnej závierky. Spôsob zostavenia účtovnej závierky je upravený podľa veľkostných skupín podnikateľskej účtovnej jednotky. Štruktúra a obsah účtovnej závierky je upravený opatreniami pre jednotlivé veľkostné skupiny, ktoré vydáva Ministerstvo financií Slovenskej republiky.

Bakalárska práca sa zaoberá vymedzením spôsobov použitia oceňovacích veličín pri prvotnom a pri následnom ocenení, tzn. pri ocenení ku dňu uskutočnenia účtovného prípadu a ocenenie ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka. V bakalárskej práci sú definované účtovné zásady a princípy, ktoré pri vedení účtovníctva a zostavovaní účtovnej závierky je účtovná jednotka povinná dodržiavať.

1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí

Oceňovanie majetku a záväzkov pri bežnom účtovníctve a pri zostavovaní účtovnej závierky je dôležitou súčasťou každej účtovnej jednotky. Oceňovanie majetku a záväzkov v účtovníctve je upravené právnou legislatívou štátu. Právne normy sú klasifikované podľa dôležitosti, a ide o zákony, opatrenia, metodické pokyny a vnútorné predpisy účtovnej jednotky. Na úrovni **zákonov** v Slovenskej republike je základnou a všeobecne záväznou právnou normou zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“). Okrem zákona o účtovníctve sem patria aj doplňujúce zákony ako:

- zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov,
- všetky daňové zákony.

Na zákony nadväzujú **opatrenia**, ktoré vydáva Ministerstvo financií Slovenskej republiky a zvlášť upravujú postupy účtovania a zvlášť účtovnú závierku. Postupy účtovania a rámcovú účtovú osnovu upravuje Opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky zo 16. decembra 2002 č. 23054/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva v znení neskorších predpisov (ďalej len „postupy účtovania“). Opatrenia upravujúce účtovnú závierku sú rozdelené podľa troch veľkostných skupín a pri zostavovaní účtovnej závierky postupujú:

- **mikro účtovné jednotky** podľa Opatrenia Ministerstva financií Slovenskej republiky č. **MF/15464/2013-74**, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o usporiadaní, označovaní a obsahovom vymedzení položiek individuálnej účtovnej závierky a rozsahu údajov určených z individuálnej účtovnej závierky na zverejnenie pre mikro účtovné jednotky v znení neskorších predpisov,
- **malé účtovné jednotky** podľa Opatrenia Ministerstva financií Slovenskej republiky č. **MF/23378/2014-74**, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o individuálnej účtovnej závierke a rozsahu údajov určených z individuálnej účtovnej závierky na zverejnenie pre malé účtovné jednotky v znení neskorších predpisov,

- **veľké účtovné jednotky a subjekty verejného záujmu** podľa Opatrenia Ministerstva financií Slovenskej republiky č. **MF/23377/2014-74**, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o individuálnej účtovnej závierke a rozsahu údajov určených z individuálnej účtovnej závierky na zverejnenie pre veľké účtovné jednotky a subjekty verejného záujmu v znení neskorších predpisov.¹

Okrem opatrení vydáva Ministerstvo financií SR aj **metodické pokyny a usmernenia**, v ktorých sú doplňujúce informácie pre riešenie konkrétnych problémov, ktoré sa vyskytli pri vedení účtovníctva a zostavovaní účtovnej závierky. Metodické pokyny spolu s opatreniami sa publikujú vo Finančnom spravodajcovi na webovej stránke Ministerstva financií. Napríklad metodické pokyny upravujú zverejňovanie účtovných závierok, výročných správ a správ audítora do registra účtovných závierok, ale aj informácie zverejňované v poznámkach účtovnej závierky.

Keďže každá účtovná jednotka má v niektorých oblastiach iné potreby, preto má možnosť si zvoliť taký postup účtovania, ktorý zodpovedá jej situácii. Preto poslednou úrovňou klasifikácie právnych noriem je upravenie konkrétneho spôsobu riešenia vo svojom **vnútornom prepise**.

Účtovníctvo slúži ako zdroj informácií pre rozličných používateľov, a pre osoby, ktoré do podniku investovali alebo majú v budúcnosti záujem investovať. S tohto dôvodu sa museli v rámci sveta zjednotiť účtovné závierky pomocou súboru štandardov a to pod názvom IFRS-Medzinárodné štandardy finančného vykazovania alebo US GAAP-Americké všeobecne uznávané účtovné zásady. Použitie štandardov IFRS je pri zostavovaní individuálnej účtovnej závierky pre niektoré účtovné jednotky povinné, ale existujú aj účtovné jednotky, ktoré sa môžu dobrovoľne rozhodnúť či sa pri zostavovaní individuálnej účtovnej závierky budú riadiť zákonom o účtovníctve alebo medzinárodnými štandardmi IFRS.

1.1 Teoretické východiská pre oceňovanie v účtovníctve

Oceňovať sa dá iba majetok a záväzky, ktoré sú kvantifikovateľné. Pri kvantifikácii hospodárskej činnosti využívame naturálne a peňažné jednotky. Pre správne vedenie účtovníctva je dôležité stav majetku a záväzkov vyjadriť na spoločnú základňu, teda na peňažné jednotky. Oceňovanie je proces, v ktorom účtovná jednotka priradzuje majetku

---

¹ ŠLOSÁROVÁ, A., a kol., 2016. Účtovníctvo, 2 vydanie. Bratislava: WOLTERS KLUWER, 2016. 293s. ISBN: 978-80-8168-444-9.

a záväzkom ceny v peňažnom vyjadrení ku dňu ocenenia. Dňom ocenenia je deň v priebehu účtovného obdobia, v ktorom účtovná jednotka musí určiť oceňovaciu veličinu, ktorou bude daný majetok a konkrétny záväzok ocenený.

Oceňovanie ku dňu uskutočnenia účtovného prípadu

Deň uskutočnenia účtovného prípadu je definovaný v postupoch účtovania pre podnikateľov. Tento deň je definovaný ako deň splnenia dodávky, platby záväzku, prevzatia dlhu, poskytnutia a prijatia preddavku, úhrady úveru alebo pôžičky poskytnutím nového úveru alebo pôžičky, zistenia manka na majetku a záväzkoch, schodku, prebytku majetku, škody na majetku, pohybu majetku vo vnútri účtovnej jednotky a deň zistenia ďalších skutočností vyplývajúcich z osobitných predpisov alebo z povahy účtovnej jednotky, ktoré sú predmetom účtovníctva a ktoré v účtovnej jednotke nastali a účtovná jednotka má k dispozícii potrebné podklady, ktoré dokumentujú tieto skutočnosti. Pri nehnuteľnostiach ide o deň prevzatia nehnuteľnosti nadobúdateľom a u predávajúceho je to deň odovzdania nehnuteľnosti.

Oceňovanie ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka

Účtovná jednotka je povinná ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka oceniť majetok a záväzky. Ide o posledný deň v účtovnom období, ak má účtovná jednotka kalendárny rok je to posledný deň v kalendárnom roku, ak používa hospodársky rok, je to posledný deň v mesiaci, ktorý je 12 mesiacom v jej účtovnom období. Účtovná jednotka je ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka povinná odpisovať dlhodobý majetok v súlade s účtovnými zásadami, ohodnotiť záväzky v ich aktuálnej hodnote, vytvoriť rezervy a upraviť ocenenie hodnoty majetku a záväzkov spôsobmi, ktoré stanovuje zákon tak, aby bola dodržaná zásada verného a pravdivého zachytenia predmetu účtovníctva. Ide o následné ocenenie.

Použitie konkrétneho postupu pri oceňovaní závisí od účelu oceňovania, od subjektu ktorý oceňuje, od času ocenenia a od objektu ocenenia. Spôsob ocenenia ovplyvňuje výšku nákladov, výnosov a tým vplýva na ziskovosť účtovnej jednotky.

Pri oceňovaní možno stanoviť oceňovacie veličiny na báze:

- historických cien,
- cien prítomnosti,
- cien budúcnosti.

Historické ceny sú ceny, kedy sa majetok oceňuje v sume, ktorá bola vynaložená v čase kedy bol majetok obstaraný a záväzky sa oceňujú v sume peňažných prostriedkov, ktoré budú vynaložené na ich úhradu. Ide o ceny, ktoré sa vzťahujú na minulosť. Majetok a záväzky sa pri používaní historických cien účtujú na základe účtovných dokladov a účtovná jednotka môže pravdivo preukázať dodržiavanie správnosti vedenia účtovníctva a zostavenia účtovnej závierky. Historickou cenou v podmienkach SR je obstarávacia cena, vlastné náklady a menovitá hodnota.

Ceny prítomnosti vychádzajú z bežnej trhovej ceny, a vyjadrujú množstvo peňažných prostriedkov, ktoré by účtovná jednotka musela vynaložiť, pri obstaraní majetku v súčasnosti. Cenou prítomnosti je reálna hodnota oceňovanej veličiny.

Ceny budúcnosti zohľadňujú časovú hodnotu peňazí a majetok sa ocení v súčasnej odúročenej hodnote budúcich peňažných príjmov. Ide o všetky predpokladané a plánované ceny, ktoré budú platné na trhu v budúcnosti. Ceny budúcnosti tvoria výnimku v oceňovaní v prípadoch, kedy nastane situácia upravenia hodnoty pohľadávky, alebo poskytnutej pôžičky, ktorej zostatková doba splatnosti je dlhšia ako jeden rok.

Aby mohla účtovná jednotka aplikovať tri druhy cien v reálnej praxi, musí poznať aké oceňovacie veličiny existujú. Pre oceňovanie majetku a záväzkov poznáme štyri druhy cien a to obstarávaciu cenu, vlastné náklady, menovitou hodnotu a reálnu hodnotu.

Obstarávacou cenou je cena, za ktorú sa majetok obstaral vrátane nákladov súvisiacich s jeho obstaraním a všetky zníženia tejto obstarávacej ceny.

Vlastnými nákladmi sú:

- pri zásobách vytvorených vlastnou činnosťou priame a časť nepriamych nákladov, ktoré sa vzťahujú na výrobu alebo inú činnosť,
- pri hmotnom a nehmotnom majetku, okrem pohľadávok, vytvorenom vlastnou činnosťou priame a nepriame náklady vynaložené na výrobu alebo inú činnosť.

Menovitou hodnotou je cena uvedená na peňažných prostriedkoch a ceninách a suma na ktorú znie pohľadávka alebo záväzok.

Reálna hodnota ako cena prítomnosti v zákone o účtovníctve nie je priamo vymedzená, avšak *„na zistenie reálnej hodnoty je podľa zákona o účtovníctve možné použiť:*

- *trhovú cenu,*
- *hodnotu zistenú oceňovacím modelom alebo*

- *posudok znalca.*²

Trhová cena je prvá úroveň reálnej hodnoty, teda zisťujeme ju z informácií dostupných na trhu a je definovaná ako záverečná cena vyhlásená na burze v deň ocenenia, ak trh s oceňovaným majetkom je aktívnym trhom, a v prípade ak nie je možné použiť ocenenie vyhlásené na burze, použije sa najpočetnejšia cena ponuky, alebo medián cien ponúk na inom ako aktívnom trhu v deň ocenenia.

Oceňovacie modely vychádzajú z trhového, výdavkového a príjmového prístupu a slúžia na stanovenie ceny odhadom v účtovnej jednotke. Trhový prístup sa používa na tvorbu ocenenia, napríklad cenu podobného majetku na aktívnom trhu alebo pri dlhovom majetku úrokovú sadzbu, výnosovú krivku, alebo ďalšie zložky ocenenia podobného druhu. Výdavkový prístup sa používa hlavne na ocenenie nefinančného majetku a vychádza z peňažnej sumy, ktorú by bolo potrebné použiť na obstaranie majetku, ktorý by mal pre účtovnú jednotku porovnateľný prínos ako oceňovaný majetok. Príjmový prístup je založený na súčasnej hodnote budúcich peňažných príjmov z majetku a budúcich peňažných príjmov na majetok.³

Posudok znalca je poslednou úrovňou pre zisťovanie ceny reálnou hodnotou a použije sa vtedy, ak nie je možné pre oceňovaný majetok použiť trhovú cenu alebo oceňovací model.

Finančné účtovníctvo vychádza pri oceňovaní majetku a záväzkov zo všeobecne uznávaných účtovných zásad, ktoré sú základom pre správne vypracovanie a následné zverejnenie informácií z účtovníctva. Účtovné zásady zabezpečujú vernosť a pravdivosť informácií uvedených v účtovnej závierke, preto zásada verného a pravdivého zobrazenia je dominantná všetkým ostatným účtovným zásadám. Pre potreby vedenia účtovníctva sú používané účtovné zásady ako:

- zásada bilančnej kontinuity,
- kontinuita v používaní účtovných zásad a účtovných metód,
- zásada prednosti podstaty pred formou,
- zásada zákazu kompenzácie majetku a záväzkov, nákladov a výnosov, príjmov a výdavkov,

---

² ŠLOSÁROVÁ, A., a kol., 2016. Účtovníctvo, 2 vydanie. Bratislava: WOLTERS KLUWER, 2016. 2s. ISBN: 978-80-8168-444-9.

³ SKLENKA, M., - ŠLOSÁROVÁ, A., - HORNICKÁ, R., - BLAHUŠIAKOVÁ, M., 2016. Účtovníctvo podnikateľských subjektov II, 1 vydanie. Bratislava: WOLTERS KLUWER, 2016. 320s. ISBN: 978-80-8168-489-0.

- aktuálny princíp,
- zásada oceňovania v historických cenách,
- zásada opatrnosti,
- vecné a časové priradovanie nákladov k výnosom.⁴

Pri praktickom využívaní všeobecných zásad sa pre aplikovanie teórie a praxe vytvorili oceňovacie princípy, ktoré vysvetľujú, akú cenu v danom prípade použiť a ako správne postupovať pri oceňovaní. Oceňovacie princípy sa však vždy musia viazať na oceňovacie veličiny. Rozlišujeme:

- realizačný princíp,
- imparitný princíp,
- princíp nižšej ceny,
- princíp bežnej ceny,
- princíp historickej ceny,
- princíp pevných zúčtovacích cien⁵.

1.2 Oceňovanie majetku a záväzkov podľa právnej úpravy účtovníctva v Slovenskej republike

V každej účtovnej jednotke je dôležité, aby bol spôsob oceňovania majetku a záväzkov stanovený podľa platnej legislatívy. Pre účely účtovníctva je majetok definovaný v zákone o účtovníctve takto: „*Majetkom sú tie aktíva účtovnej jednotky, ktoré sú výsledkom minulých udalostí, je takmer isté, že v budúcnosti zvýšia ekonomické úžitky účtovnej jednotky a dajú sa spoľahlivo oceniť podľa §24 až 28; vykazujú sa v účtovnej závierke a v súvahe alebo vo výkaze o majetku a záväzkoch.*“⁶ Majetok je časťou aktív v podniku a v budúcnosti prinesie určitý úžitok.

Zákon o účtovníctve definuje aj pojem záväzok, takto: „*existujúca povinnosť účtovnej jednotky, ktorá vznikla z minulých udalostí, je pravdepodobné, že v budúcnosti zníži ekonomické úžitky účtovnej jednotky a dá sa spoľahlivo oceniť podľa § 24 až 28; vykazuje*

⁴ ŠLOSÁROVÁ, A., a kol., 2016. Účtovníctvo, 2 vydanie. Bratislava: WOLTERS KLUWER, 2016. 293s. ISBN: 978-80-8168-444-9

⁵ JANUBA, M. – PAKŠIOVÁ, R., 2012. Teória účtovníctva v kontexte svetového vývoja, 1 vydanie. Bratislava: IURA EDITION, 2012. 256s., ISBN: 978-80-8078-445-4

⁶ Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov; §2 ods. 4a)

sa v účtovnej závierke v súvahe, alebo vo výkaze o majetku a záväzkoch.“⁷ Z danej definície vyplýva, že záväzok je povinnosť účtovnej jednotky voči určitým subjektom.

1.2.1 Identifikácia a oceňovanie majetku

Majetok sa člení podľa časového hľadiska na dlhodobý a krátkodobý. Majetok sa podľa vzťahu k prevádzkovému cyklu člení na obežný a neobežný. Pojem obežný a neobežný majetok nie je definovaný v platnej slovenskej legislatíve, ale sú to pojmy prebrané z medzinárodných štandardov finančného vykazovania – IFRS.⁸

Neobežný majetok je majetok, ktorý sa nespotrebuje a v účtovnej jednotke pôsobí dlhodobo. Zaradujeme sem dlhodobý hmotný, dlhodobý nehmotný a dlhodobý finančný majetok.

Dlhodobý nehmotný majetok je majetok, ktorý existuje samostatne, teda nie je súčasťou iného druhu majetku, a podľa zákona o dani z príjmov č. 595/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o dani z príjmov“) je ocenenie tohto majetku upravené vo výške viac ako 2 400 €. Pri nehmotnom majetku, ktorého ocenenie je nižšie ako je uvedená hodnota, sa účtovná jednotka môže rozhodnúť o zaradení buď do dlhodobého nehmotného majetku a teda bude majetok odpisovať, alebo majetok zaúčtuje priamo do nákladov. Do dlhodobého nehmotného majetku patria:

- aktivované náklady na vývoj,
- softvér,
- oceníteľné práva,
- goodwill,
- ostatný dlhodobý nehmotný majetok.

Dlhodobý hmotný majetok je majetok, ktorý je dlhodobého a hmotného charakteru, a použiteľnosť majetku je dlhšia ako jeden rok. Hmotný majetok sa delí na odpisovaný a neodpisovaný. Do skupiny dlhodobého hmotného majetku patria:

- pozemky, stavby a nebytové priestory, umelecké diela, zbierky, predmety z drahých kovov,

---

⁷ Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov; §2 ods. 4a)

⁸ ŠLOSÁROVÁ, A., a kol., 2016. Účtovníctvo, 2 vydanie. Bratislava: WOLTERS KLUWER, 2016. 293s. ISBN: 978-80-8168-444-9.

- samostatné hnutelné veci s výnimkou hnutelných vecí, ktoré sú uvedené v prvom bode a súbory hnutelných vecí, ktoré majú samostatné technicko-ekonomické určenie s dobou použiteľnosti dlhšou ako jeden rok v ocenení vyššom ako 1700 €,
- pestovateľské celky s trvalým porastom s dobou plodnosti dlhšou ako 3 roky,
- základné stádo a ťažné zvieratá bez ohľadu na ich obstarávaciu cenu,
- otvárkové noviny lomov, pieskovísk a hlinísk, technická rekultivácia a technické zhodnotenie, ak nie je súčasťou obstarávacej ceny dlhodobého hmotného majetku. Súčasťou technickej rekultivácie môžu byť len stavby (napr. komunikácie), ktoré svojím vyhotovením, účelom a rozsahom slúžia na vykonanie rekultivácie.

Pre samostatné hnutelné veci a súbory hnutelných vecí je ocenenie určené zákonom o dani z príjmov vo výške viac ako 1 700 €. Ak je majetok v nižšej hodnote alebo sa tomu rovná, ale použiteľnosť je dlhšia ako jeden rok, účtovná jednotka môže majetok zaúčtovať priamo do nákladov alebo do hmotného majetku odpisovaného.

Dlhodobý finančný majetok predstavuje investovanie účtovnej jednotky do finančného majetku s cieľom dlhodobého vlastníctva alebo za účelom neskoršieho predaja (dlhšie ako jeden rok). Ide o druh osobitného investovania, kedy majetok nadobúda účtovná jednotka s cieľom získania primeraného výnosu vo forme úrokov alebo dividend. Patria sem:

- cenné papiere a podiely v dcérskej účtovnej jednotke, cenné papiere a podiely v spoločnosti alebo družstve s podielovou účasťou, realizovateľné cenné papiere a podiely a dlhové cenné papiere držané do doby splatnosti,
- dlhodobé pôžičky poskytnuté prepojeným účtovným jednotkám,
- ostatné dlhodobé pôžičky,
- umelecké diela, predmety z drahých kovov a pozemky, ktoré sú obstarané s cieľom dlhodobého uloženia voľných peňažných prostriedkov.

Aby účtovná jednotka vedela účtovať o neobežnom majetku, musí ho vedieť oceniť. Neobežný majetok sa oceňuje:

- a) ku dňu uskutočnenia účtovného prípadu (prvotné ocenenie):

Tabuľka 1- prvotné ocenenie neobežného majetku

Oceňovacia veličina	Spôsob obstarania dlhodobého majetku
Obstarávacia cena	obstaranie kúpou
Vlastné náklady	vytvorenie vlastnou činnosťou
Reálna hodnota	darovaný majetok
	preradený z osobného používania do podnikania
	novozistený pri inventarizácii a v účtovníctve doteraz nezachytený

Zdroj: spracované podľa MÁZIKOVÁ, K. – MATEÁŠOVÁ, M. – ONDRUŠOVÁ, L., 2016. Účtovníctvo podnikateľských subjektov I, 1.vydanie. Bratislava: WOLTERS KLUWER, 2016. 292s. ISBN: 278-80-8168-405-0

b) ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka (následné ocenenie) je účtovná jednotka povinná upraviť hodnotu majetku. Hodnota dlhodobého hmotného a dlhodobého nehmotného majetku sa upravuje pomocou:

- odpisov,
- opravných položiek.

Obežný majetok je majetok, ktorého životnosť v podniku je maximálne jeden rok a tento majetok sa spotrebúva alebo sa obstaráva na ďalší predaj. Do obežného majetku patria zásoby, dlhodobé a krátkodobé pohľadávky, krátkodobý finančný majetok a finančné účty.

Zásoby patria do obežného majetku, ktorý má krátkodobý charakter a ide o likvidný majetok, teda premena na peňažné prostriedky je kratšia ako jeden rok. Charakteristické pre zásoby je ich jednorazová spotreba, použitie alebo premena na inú formu majetku. Zásoby sa delia z rozličných hľadísk. Hlavným delením je druhové delenie zásob, ktoré vystihuje podstatu jednotlivých kategórií zásob a ide o:

- materiál,
- nedokončená výroba, polotovary vlastnej výroby, výrobky,
- zvieratá,
- tovar.

Materiál sú zásoby, ktoré si účtovná jednotka obstarala s cieľom spotrebovať ich vo výrobnom procese. Do skupiny materiálu zaraďujeme **suroviny**, ktoré sú nevyhnutné pre výrobnú činnosť a tvoria podstatu výrobku, ďalej **prevádzkové látky**, ktoré vstupujú do podstaty výrobku nepriamo, ale sú potrebné na zabezpečenie plynulého chodu výroby

a **pomocné látky**, ktoré priamo vstupujú do výrobku. Ďalšou časťou materiálu sú **náhradné dielce**, ktoré nevstupujú priamo do výrobku a majú dvojaký účel použitia. Prvé použitie je ako náhradné dielce, ktoré slúžia na uvedenie vlastného majetku do pôvodného stavu a druhé použitie je na zabezpečenie ochrany nakupovaného materiálu alebo tovaru pri preprave, čiže ide o **obaly**.

Zásoby vlastnej výroby je skupina zásob, ktorú tvorí nedokončená výroba, polotovary vlastnej výroby a výrobky. Nedokončená výroba sú produkty, ktoré nie sú materiálom, ale ani konečným produktom, ale prešli už jednou alebo niekoľkými výrobnými operáciami. Tento produkt nedokáže ešte uspokojovať potreby spotrebiteľa a preto je potrebné jeho ďalšie spracovanie. Polotovary vlastnej výroby sú schopné samostatného použitia a ide o samostatne evidované produkty, ktoré ešte neprešli všetkými výrobnými stupňami. Výrobok je konečný výsledok výrobných postupov a operácií, ktorý je prvotne určený na predaj konečnému spotrebiteľovi, ale môže byť použitý aj na ďalšie použitie v rámci účtovnej jednotky.

Zvieratá sú mladé chovné zvieratá, zvieratá vo výkrme, psy, ryby, včelstvá, krdle sliepok, kačíc, moriek, perličiek a husí na výkrm a kožuštinové zvieratá.

Tovar nakupuje účtovná jednotka s cieľom ďalšieho predaja. Charakteristické pre tieto zásoby je, že účtovná jednotka v čase medzi nákupom a predajom zásob nevykoná na nich žiadne technické zhodnotenie, tovar nepoužíva a ani nezmení podobu konkrétnej zásoby. Tovarom sú aj vlastné výrobky aktivované do vlastných vnútropodnikových predajní.

Dlhodobé a krátkodobé pohľadávky sú významnou súčasťou majetku každej účtovnej jednotky. Aby sa pohľadávka mohla vykazovať ako súčasť majetku, musí spĺňať definíciu majetku. Pohľadávka vznikla v minulom období na základe uskutočnených účtovných prípadov a peňažné prostriedky z nich budú plynúť v budúcnosti. Pohľadávky členíme podľa druhu do viacerých skupín. Poznáme pohľadávky z obchodného styku, teda účtovná jednotka má právo na získanie peňažnej alebo nepeňažnej úhrady od odberateľa za poskytnuté výkony a pohľadávky účtovnej jednotky voči iným ako obchodným partnerom, a ide napríklad o pohľadávky voči zamestnancom.

Krátkodobý finančný majetok je vysoko likvidným majetkom. Charakteristickým znakom je jeho priama obchodovateľnosť a predpokladaná doba držby najviac jeden rok odo dňa uskutočnenia účtovného prípadu. Ku krátkodobému finančnému majetku patria cenné papiere na obchodovanie, teda sú určené na účel obchodovania na tuzemskej alebo

zahraničnej burze. Patria sem aj dlhové cenné papiere držané do doby splatnosti čo znamená, že účtovná jednotka má zámer držať tieto cenné papiere do doby splatnosti. Finančné účty sú časťou obežného majetku, a ide najmä o peňažné prostriedky v hotovosti a na účtoch v bankách, okrem účtov s dobou viazanosti dlhšou ako jeden rok. Patria sem aj ekvivalenty peňažných hotovostí, a to poukážky, ceniny, šeky a podobne.

Aby hodnota obežného majetku bola v budúcnosti uznaná ako náklad, ktorý priamo ovplyvňuje výsledok hospodárenia, je dôležité, aby obežný majetok bol správne ocenený. Oceňovanie obežného majetku sa vykonáva v súlade so zákonom:

- a) ku dňu uskutočnenia účtovného prípadu vykonáva účtovná jednotka v momente, keď bol nadobudnutý obežný majetok

Tabuľka 2 - prvotné ocenenie obežného majetku

Oceňovacia veličina	Spôsob obstarania obežného majetku
Obstarávacia cena	obstaranie kúpou
Vlastné náklady	výroba vlastnou činnosťou
Menovitá hodnota	vznik pohľadávky
	peňažné prostriedky a ceniny
Reálna hodnota	bezodplatne nadobudnutý majetok
	obežný majetok novonadobudnutý pri inventarizácii

Zdroj: spracované podľa MÁZIKOVÁ, K. – MATEÁŠOVÁ, M. – ONDRUŠOVÁ, L., 2016. Účtovníctvo podnikateľských subjektov I, 1.vydanie. Bratislava: WOLTERS KLUWER, 2016. 292s. ISBN: 278-80-8168-405-0

- b) ku dňu, ku ktorému účtovná jednotka zostavuje účtovnú závierku – účtovná jednotka v rámci uzávierkových prác overuje reálnosť pôvodného ocenenia u obežného majetku, ktorý naďalej zostáva v majetku, čiže k tomuto dňu neprišlo k úbytku.
- c) na účely vyjadrenia hodnoty realizovaných zásob – účtovná jednotka je povinná vyčíslieť hodnotu tých zásob, ktoré počas účtovného obdobia predala alebo spotrebovala. Na vyjadrenie úbytku môžu byť použité nasledovné spôsoby:
- individuálne ocenenie,
  - vážený aritmetický priemer,
  - metóda FIFO,

1.2.2 Identifikácia a oceňovanie záväzkov

Zdroje majetku sa z hľadiska vlastníctva členia na vlastné a cudzie zdroje majetku. Záväzky sú cudzím zdrojom majetku, teda ide o časť pasív, ktoré pre účtovnú jednotku

predstavujú povinnosť voči inému subjektu. Základným členením záväzkov je časové členenie, podľa ktorého sa záväzky delia na krátkodobé a dlhodobé, pričom hranica pre posúdenie je stanovená na viac ako jeden rok. Záväzky sa delia podľa charakteru záväzku a k základným skupinám delenia patria: „

- záväzky z obchodného styku,
- záväzky voči zamestnancom a orgánom sociálneho poistenia a zdravotného poistenia,
- záväzky vyplývajúce z daní a dotácií,
- záväzky voči spoločníkom, členom družstva a účastníkom združenia,
- finančné záväzky (bankové úvery, finančné výpomoci),

ostatné druhy záväzkov.“⁹

Rezervy sú samostatnou skupinou záväzkov. V zákone o účtovníctve sú rezervy definované nasledovne: „Rezervy sú záväzky s neistým časovým vymedzením alebo výškou“¹⁰ a tvoria sa na konkrétny účel. Rezervy tvorí účtovná jednotka ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka odhadom, to je v sume dostatočnej na splnenie existujúcej povinnosti z minulých udalostí, pri zohľadňovaní rizík a neistôt.

Záväzky sa oceňujú podľa zákona o účtovníctve:

a) ku dňu uskutočnenia účtovného prípadu:

Tabuľka 3 - prvotné ocenenie záväzkov

Ocenenie záväzku	Oceňovacie veličiny
pri vzniku	Menovitá hodnota
pri prevzatí	Obstarávacia cena
nadobudnuté vkladom alebo kúpou podniku	Reálna hodnota
nadobudnuté zámenou	

Zdroj: spracované podľa MÁZIKOVÁ, K. – MATEÁŠOVÁ, M. – ONDRUŠOVÁ, L., 2016. Účtovníctvo podnikateľských subjektov I, 1.vydanie. Bratislava: WOLTERS KLUWER, 2016. 292s. ISBN: 278-80-8168-405-0

b) ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka – ak účtovná jednotka má zaznamenanú v účtovníctve inú sumu, ako je skutočná suma zistená pri inventarizácii

⁹ ŠLOSÁROVÁ, A., a kol., 2016. Účtovníctvo, 2 vydanie. Bratislava: WOLTERS KLUWER, 2016. 41s. ISBN: 978-80-8168-444-9.

¹⁰ Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov; §26 ods. 5

a vznikne jej povinnosť platiť úroky z omeškania, musí záväzky oceniť v ich skutočnej výške.

1.2.3 *Ocenenie majetku a záväzkov v cudzej mene*

Ak sú majetok a záväzky podniku uvádzané v cudzej mene, je povinnosťou účtovnej jednotky ich prepočítať na eurá. Na vyčíslenie hodnoty cudzej meny na menu euro použije účtovná jednotka kurzy stanovené v zákone o účtovníctve, a to:

- referenčný kurz Európskej centrálnej banky (ďalej len „ECB“). Kurzový lístok vyjadrujúci prepočítací pomer meny euro k zahraničným menám, vydáva banka denne okrem víkendu ku 31 rôznym zahraničným menám.
- referenčný výmenný kurz určený a vyhlásený Národnou bankou Slovenska (ďalej len „NBS“). Kurzový lístok k tým cudzím menám, ku ktorým nevydáva denný kurzový lístok ECB ale vydáva ho NBS k prvému pracovnému dňu kalendárneho mesiaca.
- kurz komerčnej banky, alebo kurz zmenárne. Každá komerčná banka prípadne zmenáreň si stanovuje kurzový lístok na základe kurzového lístka ECB, alebo v prípade ak tento kurz pre danú menu nezverejňuje, tak si stanovuje kurzový lístok podľa NBS. Komerčná banka používa štyri typy kurzov. Na bezhotovostný predaj cudzej meny používa kurz devíza predaj a pre bezhotovostný nákup cudzej meny používa kurz devíza nákup. Pri hotovostnom predaji cudzej meny používa valuta predaj a pre hotovostný nákup cudzej meny používa valuta nákup. Pri nákupe a predaji cudzej meny používa zmenáreň len kurz valuta predaj a valuta nákup.¹¹

Aby účtovná jednotka vedela správne vyčísliť hodnotu majetku a záväzkov v cudzej mene a následne určiť či jej vznikol kurzový rozdiel, musí cudziu menu na menu euro prepočítať:

- ku dňu vzniku pohľadávky alebo záväzku sa prepočítajú referenčným výmenným kurzom vyhláseným ECB alebo NBS. Kurz NBS sa použije len v prípade, ak ECB neurčuje kurz pre danú menu.
- ku dňu inkasa pohľadávky, úhrade záväzku alebo vyrovnania iným spôsobom, ak účtovná jednotka má devízový účet použije sa na prepočet cudzej meny na menu

---

¹¹ SKLENKA, M., - ŠLOSÁROVÁ, A., - HORNICKÁ, R., - BLAHUŠIAKOVÁ, M., 2016. Účtovníctvo podnikateľských subjektov II, 1 vydanie. Bratislava: WOLTERS KLUWER, 2016. 320s. ISBN: 978-80-8168-489-0.

euro referenčný výmenný kurz ECB alebo NBS, v deň predchádzajúci dňu uskutočnenia účtovného prípadu.

- ku dňu inkasa pohľadávky, úhrade záväzku, ak účtovná jednotka nemá devízový účet, sa použije na prepočet kurz príslušnej komerčnej banky.
- ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka sa použije kurz ECB alebo NBS zo dňa, ku ktorému je zostavovaná účtovná závierka.¹²

---

¹² MÁZIKOVÁ, K. – MATEÁŠOVÁ, M. – ONDRUŠOVÁ, L., 2016. Účtovníctvo podnikateľských subjektov I, 1.vydanie. Bratislava: WOLTERS KLUWER, 2016. 292s. ISBN: 278-80-8168-405-0.

2 Cieľ práce, metodika práce a metódy skúmania

Oceňovanie majetku a záväzkov má v účtovníctve veľký význam. Správne ocenenie majetku a záväzkov je dôležité pre zostavenie účtovnej závierky, ktorá je zdrojom informácií pre používateľa. Pri výbere správnej oceňovacej veličiny je dôležité poznať, k akému dňu v účtovníctve oceňujeme, či ide o deň uskutočnenia účtovného prípadu alebo, či oceňujeme ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka.

Hlavným cieľom bakalárskej práce je prezentovať a analyzovať oceňovanie majetku a záväzkov v podnikateľskej účtovnej jednotke podľa slovenskej právnej úpravy, ku dňu uskutočnenia účtovného prípadu a ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka. Na dosiahnutie hlavného cieľa bakalárskej práce sme stanovili uvedené čiastkové ciele:

- prezentovať a analyzovať oceňovanie jednotlivých druhov majetku ku dňu uskutočnenia účtovného prípadu a aj ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka,
- prezentovať a analyzovať záväzky ku dňu uskutočnenia účtovného prípadu a aj ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka,
- vysvetliť použitie oceňovacích veličín na príklade fiktívnej spoločnosti FK dizajn s. r. o.

Na vypracovanie bakalárskej práce bolo potrebné získať dostatok informácií z dostupnej literatúry a dôkladne sa oboznámiť s problematikou oceňovania majetku a záväzkov. Všetky použité zdroje sú uvedené v zozname použitej literatúry.

V prvej časti sa venujeme teoretickému vymedzeniu spôsobov oceňovania majetku a záväzkov, stanoveniu oceňovaných veličín pre jednotlivé druhy majetku a vymedzenie účtovných zásad a princípov, ktoré je účtovná jednotka povinná dodržiavať pri oceňovaní majetku a záväzkov.

V tretej časti bakalárskej práce sme podrobnejšie rozobrali oceňovanie majetku a záväzkov podľa druhu a dňa ocenenia s uvedením oceňovacích veličín, ktoré sa používajú podľa zákona o účtovníctve. Pre lepšiu ilustráciu teoretických poznatkov sme riešili samostatne oceňovanie a účtovanie majetku a oceňovanie a účtovanie záväzkov.

Pri zostavovaní bakalárskej práce sme použili viacero metód skúmania. Na začiatku sme selektovali informácie potrebné pre spracovanie bakalárskej práce z dostupnej literatúry uvedenej v zozname použitej literatúry. Ďalej sme sa zaoberali analýzou, ktorú sme uplatnili

najmä v časti výsledky práce a diskusia. To znamená, že sme si majetok rozdelili na oceňovanie obežného a neobežného majetku a na oceňovanie záväzkov. V bakalárskej práci sme využili aj metódu grafického zobrazenia, vďaka ktorej sme sa snažili o prehľadnosť a lepšie vysvetlenie problematiky oceňovania. Metóda abstrakcie bola použitá pri písaní bakalárskej práce, kedy sme odhliadali od menej dôležitých informácií a venovali sa len dôležitým častiam pre splnenie stanoveného cieľa. V závere sme pracovali s metódou indukcie, ktorá nám pomohla zhodnotiť výsledky našej analýzy.

Bakalárska práca vychádza zo stavu slovenskej právnej úpravy v oblasti účtovníctva k 1.1.2017.

3 Výsledky práce a diskusia

V účtovníctve sa oceňuje majetok a záväzky účtovnej jednotky. Účtovná jednotka musí správne oceňovať zložky majetku a záväzkov, pre potreby vedenia účtovníctva počas bežného účtovného obdobia a aj pre potreby zostavenia účtovnej závierky. Aby účtovná jednotka mohla oceniť majetok a záväzky, musí poznať druh majetku a záväzku a spôsob, akým môže byť tento majetok a záväzok ocenený. Ide o oceňovacie veličiny, ktoré podľa zákona o účtovníctve je možné použiť v podmienkach Slovenskej republiky.

3.1 Oceňovanie majetku ku dňu uskutočnenia účtovného prípadu a ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka

Pre účtovnú jednotku z pohľadu oceňovania je dôležitým pojmom deň ocenenia. Dňom ocenenia je deň v priebehu účtovného obdobia, v ktorom účtovná jednotka musí určiť oceňovaciu veličinu, ktorou bude daný majetok a konkrétny záväzok ocenený. „*Účtovná jednotka je povinná oceňovať majetok a záväzky ku dňu ocenenia, a to*

- a) *ku dňu uskutočnenia účtovného prípadu spôsobmi podľa §25,*
- b) *ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, spôsobom podľa §27,*
- c) *k inému dňu v priebehu účtovného obdobia spôsobom podľa §27, ak sa to vyžaduje podľa osobitného predpisu.¹³⁾“¹⁴*

Z časového hľadiska sa účtovníctvo člení na bežné účtovníctvo a účtovnú závierku. V priebehu účtovného obdobia ide o bežné účtovníctvo. Do bežného účtovníctva zaraďujeme účtovanie k prvému dňu účtovného obdobia pri otvorení účtov. Do bežného účtovníctva patria účtovné prípady, ktoré je účtovná jednotka povinná účtovať počas roka, napríklad ide o účtovanie prijatých faktúr pri obstaraní majetku súvzťažne so vznikom záväzku, ale taktiež môže ísť o predaj krátkodobého majetku a v tom prípade účtovnej jednotke vznikne výnos spolu s pohľadávkou voči odberateľovi. Taktiež sa do bežného účtovníctva zaraďujú účtovné prípady, ktoré sa účtujú iba ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka. Ide o závierkové, alebo upravujúce závierkové účtovné prípady. Do bežného účtovníctva zaraďujeme aj účtovanie k poslednému dňu účtovného obdobia pri uzatváraní účtovných kníh účtovnými zápismi.

---

¹³ Napríklad zákon o bankách č. 483/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov, zákon o cenných papieroch č. 566/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov, zákon o kolektívnom investovaní č. 594/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov.

¹⁴ Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov, §24, ods. 1.

Pri vedení účtovníctva je účtovná jednotka povinná dodržiavať účtovné zásady. Aby túto povinnosť mohla vykonávať správne pri každom účtovnom prípade, je potrebné, aby všetky ňou používané účtovné metódy a spôsoby zabezpečenia účtovných zásad uviedla vo svojom vnútornom predpise. Súčasťou vnútorného predpisu je aj časť venovaná oceňovaniu majetku a záväzkov.

3.1.1 Oceňovanie dlhodobého hmotného majetku a dlhodobého nehmotného majetku

Pri prvotnom ocenení majetku, teda pri vyjadrení ocenenia majetku ku dňu uskutočnenia účtovného prípadu, môže účtovná jednotka použiť rôzne oceňovacie veličiny, v závislosti od druhu majetku. Pri niektorom druhu majetku sú v zákone o účtovníctve vyjadrené alternatívy pri oceňovaní majetku, pri ktorých si účtovná jednotka môže vybrať, ktorú z alternatív pri oceňovaní bude používať, ale musí ju uviesť vo svojom vnútornom predpise.

Pri ocenení dlhodobého hmotného a dlhodobého nehmotného majetku obstaraného kúpou od tuzemských, ale aj zahraničných dodávateľov, sa použije na ocenenie obstarávacia cena. Súčasťou obstarávacej ceny sú náklady súvisiace s obstaraním ako je poistné, colné poplatky, preprava, náklady na balenie. Pri nadobudnutí dlhodobého majetku môžu vzniknúť náklady, ktoré nie sú súčasťou obstarávacej ceny, ako napríklad penále, kurzové rozdiely, úroky z omeškania a rôzne iné poplatky. Osobitne sa posudzujú úroky z úverov pri úvere, ktorý bol použitý na obstaranie dlhodobého hmotného a dlhodobého nehmotného majetku, pri ktorých sa účtovná jednotka do času zaradenia majetku do používania môže rozhodnúť, či budú súčasťou obstarávacej ceny alebo nie. Obstarávacou cenou teda rozumieme súbor jednotlivých položiek.

Pri oceňovaní majetku vytvoreného vlastnou činnosťou sa oceňuje majetok vo výške vlastných nákladov vynaložených na výrobu majetku. Do ocenenia dlhodobého hmotného a nehmotného majetku sa zaraďujú priame a nepriame náklady, ktoré sa vzťahujú na výrobu a inú činnosť súvisiacu s výrobou. Vyčíslenie priamych nákladov závisí od výšky použitého materiálu pri výrobe a ide o priamy materiál, ďalej sa do nákladov zaraďujú mzdy výrobných pracovníkov a ide o priame mzdy. K priamym nákladom patria aj ostatné priame náklady a možno ich priamo určiť na výrobok alebo na jednotku výkonu, medzi ktoré patria napríklad licencie, odpisy dlhodobého majetku a náklady na jeho prevádzku. Medzi nepriame náklady zaraďujeme také, ktoré sa nedajú priamo určiť na jednotku produkcie, ale rozpočítavajú sa podľa jednotlivých réžii.¹⁵ Poznáme výrobnú, správnu a odbytovú réžiu. Do výrobnéj réžie

---

¹⁵ Réžia - je náklad spojený s prevádzkou podniku.

patria náklady súvisiace s riadením a obsluhou prevádzky, napríklad spotreba energie, nájomné za výrobnú halu. Do správnej réžie sa zaraďujú náklady vynaložené na správu a riadenie podniku, napríklad poštové a telefónne poplatky, náklady na zákonné poistenie miezd zamestnancov, a do odbytovej réžie patria náklady na obaly, prepravu, manipuláciu, propagáciu a reklamu.¹⁶

Účtovná jednotka môže majetok získať aj iným spôsobom. Majetok nadobudnutý bezodplatne ako dar, novozistený pri inventarizácii, ktorý ešte nie je zaznamenaný v účtovníctve a majetok preradený z osobného vlastníctva do podnikania sa oceňuje reálnou hodnotou. Ak účtovná jednotka nadobudla majetok zámenou, kúpou časti alebo celého podniku, ocení sa tento majetok reálnou hodnotou.

Účtovná jednotka FK Dizajn s. r. o. sa zaoberá navrhovaním a výrobou nábytku. Ide o fiktívnu účtovnú jednotku, na ktorej si priblížime oceňovanie a účtovanie dlhodobého majetku. V tabuľke sú uvedené len vybrané účtovné prípady z účtovného denníka za rok 2016.

Tabuľka 4 - Vybrané účtovné prípady súvisiace s obstaraním dlhodobého hmotného a dlhodobého nehmotného majetku za rok 2016

P. č.	Dátum	Doklad	Účtovný prípad	Suma v €	Účtovací predpis	
					MD	D
1.	15.04.	PFA	Faktúra od dodávateľa za nákup programátorského softvéru:			
			a) cena softvéru	20 000,-	041	321
			b) DPH	4 000,-	343	321
3.	20.04.	VPD	Inštalácia softvéru	1 200,-	041	211
4.	01.05.	IÚD (PZP)	Zaradenie softvéru do majetku v obstarávacej cene	21 200,-	013	041
5.	02.06.	VYD	Spotreba materiálu na výrobu kancelárskeho nábytku	400,-	501	112
6.	06.06.	PFA	Spotreba elektrickej energie pri výrobe kanc. nábytku	50,-	502	321

¹⁶ ANTALOVÁ, R. – MOKOŠOVÁ, D., 2014. Nákladové účtovníctvo Praktikum, Bratislava: EKONÓM, 2014. 215s. ISBN: 987-80-225-3963-0

7.	10.06.	IÚD (ZVL)	Priznané hrubé mzdy výrobným zamestnancom, ktorí vyrábali kanc. nábytok	600,-	521	331
8.	15.06.	IÚD	Aktivácia kancelárskeho nábytku	1 050,-	042	624
9.	15.06.	PZP	Zaradenie kanc. nábytku do kancelárie účtovnej jednotky vo vlastných nákladoch	1 050,-	022	042
9.	01.07.	IÚD	Bezodplatne nadobudnutý pozemok od susedného podniku	1 800,-	042	648
10.	11.07.	PZP	Zaradenie pozemku do majetku v reálnej hodnote	1 800,-	031	042

Zdroj: spracované podľa MÁZIKOVÁ, K. – MATEÁŠOVÁ, M. – ONDRUŠOVÁ, L., 2016. Účtovníctvo podnikateľských subjektov I zbierka riešených a neriešených príkladov, 1.vydanie. Bratislava: WOLTERS KLUWER, 2016. 240s. ISBN: 978-80-8168-374-9

Účtovná jednotka účtuje v bežnom účtovnom období o prírastkoch a o úbytkoch majetku. Pri znížení sa majetok vyjadruje v rovnakej oceňovacej veličine ako pri prvotnom ocenení.

Ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka je účtovná jednotka povinná upraviť účtovníctvo z bežného obdobia, tak aby bola splnená zásada verného a pravdivého zachytenia predmetu účtovníctva.

Pri dlhodobom odpisovanom majetku je účtovná jednotka povinná upraviť ocenenie aj prostredníctvom odpisu. Odpis predstavuje trvalé zníženie hodnoty dlhodobého majetku, a účtovná jednotka je povinná podľa odpisového plánu odpisovať dlhodobý hmotný a nehmotný majetok. Odpisový plán si stanovuje na začiatku obdobia, kedy si presne vymedzí ako bude dlhodobý hmotný a dlhodobý nehmotný majetok odpisovať. Rozlišujeme medzi účtovnými a daňovými odpismi.

Účtovné odpisy by mali vyjadrovať postupné fyzické alebo morálne opotrebovávanie majetku podnikateľa. Účtovné odpisy si určí podnikateľ vzhľadom na to, koľko bude majetok používať a ako predpokladá jeho znižovanie životnosti. Účtovná jednotka môže odpisovať na základe výkonu alebo času. Pri odpisovaní na základe výkonu sa berie do úvahy len predpokladaný a skutočný výkon, na základe ktorého sa vypočíta ročný odpis. Pri použití času ide o lineárnu odpisovú metódu, kde dochádza k rovnomernému zaťaženiu

počas celej doby odpisovania. Odpisuje sa najviac do výšky vstupnej ceny v ktorej bol majetok zaradený do používania. V prípade ak počas odpisovania prišlo k technickému zhodnoteniu majetku, sa majetok odpisuje do výšky zvýšenej vstupnej ceny o technické zhodnotenie a doba odpisovania sa predlžuje. Účtovný odpis sa účtuje mesačne do nákladov účtovnej jednotky. Zaokrúhľovanie účtovných odpisov a začiatok odpisovania si stanovuje účtovná jednotka v odpisovom pláne.

Daňový odpis je upravený zákonom o dani z príjmov. Výška daňového odpisu stanoveného zákonom je maximum, ktorým si účtovná jednotka môže upraviť základ dane. O daňových odpisoch sa neúčtuje. Daňový odpis je zaokrúhlený na celé eurá nahor. Dlhodobý hmotný majetok sa zaradí do jednej zo 6 odpisových skupín podľa Prílohy č. 1 k zákonu o dani z príjmov - Zaradenie hmotného majetku do odpisových skupín.

Odpisové skupiny majú dobu odpisovania 4,6,8,12,20 alebo 40 rokov. Pri odpisových skupinách 1, 4, 5, 6 môže účtovná jednotka použiť len metódu rovnomerného odpisovania. V prípade zaradenia majetku do odpisových skupín 2 a 3 sa môže účtovná jednotka rozhodnúť, či bude odpisovať rovnomernou alebo zrýchlenou metódou odpisovania.

Ak je predpokladaná hodnota majetku, nižšia ako je zaúčtovaná v účtovníctve, je potrebné, aby účtovná jednotka upravila ocenenie použitím opravnej položky k majetku. Opravná položka sa môže tvoriť k odpisovanému, ale aj k neodpisovanému dlhodobému majetku. Zníženie hodnoty dlhodobého majetku mohlo spôsobiť napríklad predpokladané zníženie predajnej ceny dlhodobého majetku.

Tvorba opravnej položky k dlhodobému hmotnému a dlhodobému nehmotnému majetku sa účtuje na ľarchu účtu 553 – *Tvorba a zúčtovanie opravnej položky k dlhodobému majetku* a súvzťažne v prospech príslušného účtu účtovej skupiny 09 – *Opravná položka k dlhodobému majetku*. Zúčtovanie opravnej položky sa účtuje z dôvodu úplného alebo čiastočného zániku predpokladu pre tvorbu opravnej položky alebo sa zúčtuje z dôvodu vyradenia dlhodobému hmotnému alebo nehmotnému majetku z používania.

Účtovná jednotka je povinná tvoriť opravné položky, ak sú predpokladané budúce ekonomické úžitky nižšie ako je ich ocenenie v účtovníctve. Opravné položky sú tvorené na základe zásady opatrnosti.

Počas účtovného obdobia účtovná jednotka FK Dizajn s. r. o. obstarala dlhodobý hmotný majetok, ktorý je účtovná jednotka povinná odpisovať. Z vybraného majetku účtovná jednotka odpisuje softvér po dobu 4 rokov pomocou časovej metódy rovnomerne, ktorý bol

zaradený v máji 2016 v obstarávacej cene 21 800 €. Odpisuje aj stroj na tvarovanie kovu na základe výkonu po dobu 6 rokov, ktorý bol zaradený do používania v januári predchádzajúceho roka a obstarávacia cena bola 40 000 €. Skutočný objem výroby bol 2 500 ks a predpokladaný objem bol 10 000 ks. V tabuľke sú vybrané účtovné prípady k 31.12.2016. Účtovná jednotka začína odpisovať od nasledujúceho mesiaca, po mesiaci zaradenia dlhodobého hmotného majetku.

Tabuľka 5 - Účtovné prípady súvisiace s účtovaním odpisov

P. č.	Doklad	Účtovný prípad	Suma v €	Účtovací predpis	
				MD	D
1.	IÚD	Odpis programátorského softvéru	3 634,-	551	073
2.	IÚD	Odpis stroja na tvarovanie kovu	10 000,-	551	082
3.	IÚD	Tvorba opravnej položky k drevárskemu stroju	2 000,-	553	092

Zdroj: spracované podľa MÁZIKOVÁ, K. – MATEÁŠOVÁ, M. – ONDRUŠOVÁ, L., 2016. Účtovníctvo podnikateľských subjektov I zberka riešených a neriešených príkladov, 1.vydanie. Bratislava: WOLTERS KLUWER, 2016. 240s. ISBN: 978-80-8168-374-9

V budúcom období by sa prehodnotila opodstatnenie tvorby opravnej položky k dlhodobému hmotnému majetku odpisovanému. V prípade, ak by došlo k vyradeniu majetku, bola by opravná položka zúčtovaná na ťarchu príslušného účtu účtovnej skupiny 09 a súvzťažne v prospech účtu oprávok drevárskeho stroja. V prípade, ak by v budúcom období prišlo k úplnému alebo čiastočnému zániku predpokladu tvorby opravnej položky, zúčtovala by sa opačným zápisom ako tvorba opravnej položky.

3.1.2 Oceňovanie zásob

Zásoby sú časťou obežného majetku. Pri oceňovaní zásob je dôležité jednoznačne určiť ich ocenenie v danom okamihu. Ocenenie zásob vzniká v deň uskutočnenia účtovného prípadu a ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná zvierka.

Pri prvotnom ocenení sa stanoví cena tých zásob, ktoré sa po prvýkrát vyskytli v účtovnej jednotke. Ocenenie vychádza z prvotných informácií, kde ide o informácie ako napríklad stav peňažných prostriedkov vynaložených na nákup zásob, alebo objem vlastných nákladov. Cena zásob je určená dodávateľom, ktorý zásoby predal účtovnej jednotke. V momente obstarania zásob od dodávateľa použije účtovná jednotka obstarávaciu cenu, do ktorej sú zahrnuté aj náklady, ktoré vznikli v závislosti s obstaraním. Ide o náklady napríklad súvisiace s balením zásob, náklady na prepravu alebo poistenie.

Ak si účtovná jednotka vytvorila zásoby vlastnou činnosťou, použije sa ocenenie v hodnote vlastných nákladov. Do ceny zásoby sa zaraďujú priame náklady vynaložené na jeho obstaranie a prípadne i časť nepriamych nákladov, ktoré sa vzťahujú na výrobu alebo inú činnosť. Do zásob patria aj prírastky a príchovky zvierat, ktoré sa oceňujú v hodnote vlastných nákladov.

Účtovná jednotka môže majetok získať aj bezodplatne, preradením z osobného vlastníctva do podnikania alebo ako prebytok pri inventarizácii. V týchto prípadoch použije účtovná jednotka oceňovaciu veličinu reálna hodnota.

Účtovná jednotka za bežné účtovné obdobie účtuje prírastky aj úbytky zásob. Pri úbytku zásob, môže účtovná jednotka použiť jeden z troch spôsobov stanovených zákonom o účtovníctve. Výber oceňovacej veličiny, ktorou bude spotrebu a predaj zásob používať si musí stanoviť vo vnútornom predpise. Oceňovacie veličiny, ktoré je možné použiť, ku dňu uskutočnenia úbytku sú nasledovné:

- individuálne ocenenie,
- vážený aritmetický priemer,
- metóda FIFO.

Individuálne ocenenie je spôsob, pri ktorom je treba vychádzať zo vstupných informácií a je treba zabezpečiť osobitné sledovanie pre každú položku zásob, aby bolo zrozumiteľné, ktorá položka zásob sa práve spotrebúva. Oceňovanie individuálnym spôsobom je väčšinou využívané pri drahých alebo špeciálnych zásobách.

Vážený aritmetický priemer (VAP) je metóda ocenenia úbytku spotrebovaných zásob, pri ktorej sa vypočíta vážený aritmetický priemer. Pri výpočte môžeme použiť dva druhy výpočtu, a to priebežný a periodický aritmetický priemer. Vzorec pre výpočet priebežného aritmetického priemeru:

$$VAP = \frac{\text{zásoby na sklade v €} + \text{posledný prírastok zásob v €}}{\text{zásoby na sklade v jednotkách množstva} + \text{posledný prírastok zásob v jednotkách množstva}}^{17}$$

Rozdiel pri vyjadrení periodického aritmetického priemeru je ten, že sa použije len stav zásob na začiatku obdobia a celkové prírastky za mesiac.

---

¹⁷ SKLENKA, M., - ŠLOSÁROVÁ, A., - HORNICKÁ, R., - BLAHUŠIAKOVÁ, M., 2016. Účtovníctvo podnikateľských subjektov II, 1 vydanie. Bratislava: WOLTERS KLUWER, 2016. 320s. ISBN: 978-80-8168-489-0

$$VAP = \frac{\text{zásoby na sklade na začiatku obdobia v €} + \text{prírastky za mesiac v €}}{\text{zásoby na sklade na začiatku obdobia v jedn. množ.} + \text{prírastky za mesiac v jedn. množ.}}^{18}$$

Na ocenenie rovnakého druhu spotrebovaných zásob je používaná jedna cena, ktorá je pri vykazovaní presnejšia ako metóda FIFO.

Metóda FIFO je aplikovateľná len pri zásobách rovnakého druhu vedeného na sklade. Metóda FIFO je spôsob ocenenia kedy hodnota prvých obstaraných zásob sa použije na ocenenie prvých spotrebovaných zásob. Ocenenie spotrebovaných zásob touto metódou má za následok, že spotreba zásob je väčšinou vyjadrená v nižšom ocenení ako je hodnota zásob zaúčtovaná v účtovníctve.

Účtovná jednotka FK Dizajn s. r. o., ktorá má k 31.01.2016 nasledovné údaje na skladovej karte zásob. Keďže nejde o špeciálne zásoby, porovnáme cenu spotrebovaných zásob zistenú buď priebežným váženým aritmetickým priemerom alebo metódou FIFO.

Pri ocenení priebežným váženým aritmetickým priemerom vychádzame zo vzorca uvedeného na predchádzajúcej strane:

$$VAP = \frac{23 + 117}{10 + 45} = 2,55 \text{ €/ks}$$

Tabuľka 6 - skladová karta dosiek – metóda VAP

Dátum	Text	Množstvo v ks	Cena v € za kus	Spolu v € za kus	Zostatok	
					ks	spolu v €
01.01.2016	ZS dosiek	10	2,30	23	10	23
18.01.2016	Nákup	45	2,60	117	55	140
22.01.2016	Spotreba	50	2,55	127,5	5	12,5
24.01.2016	Nákup	30	2,40	72	35	84,5

Zdroj: vlastné spracovanie podľa ŠLOSÁROVÁ, A., a kol., 2016. Účtovníctvo, 2 vydanie. Bratislava: WOLTERS KLUWER, 2016. 293s. ISBN: 978-80-8168-444-9

Po doplnení hodnôt z tabuľky, sme zistili, že priemerná jednotková cena 2,55 €/ks sa bude používať na ocenenie úbytku zásob až do ďalšieho nákupu, teda do 24.01.2016. Ak sme teda 22.01.2016 spotrebovali 50 ks dosiek ocenili sme celkovú spotrebu na 127,50 €.

¹⁸ SKLENKA, M., - ŠLOSÁROVÁ, A., - HORNICKÁ, R., - BLAHUŠIAKOVÁ, M., 2016. Účtovníctvo podnikateľských subjektov II, 1 vydanie. Bratislava: WOLTERS KLUWER, 2016. 320s. ISBN: 978-80-8168-489-0

Tabuľka 7 - skladová karta dosiek - metóda FIFO

Dátum	Text	Množstvo v ks	Cena v € za kus	Spolu v € za kus	Zostatok		
					ks	€/ks	spolu v €
01.01.2016	ZS dosiek	10	2,30	23	10	2,30	23
18.01.2016	Nákup	45	2,60	117	10	2,30	23
					45	2,60	117
22.01.2016	Spotreba	10	2,30	23			
		40	2,60	104	5	2,60	13
24.01.2016	Nákup	30	2,40	72	5	2,60	13
					30	2,40	72

Zdroj: spracované podľa ŠLOSÁROVÁ, A., a kol., 2016. Účtovníctvo, 2 vydanie. Bratislava: WOLTERS KLUWER, 2016. 293s. ISBN: 978-80-8168-444-9

Ak budeme úbytok zásob oceňovať pomocou metódy FIFO, tak spotrebu v celkovej výške 50 ks si rozdelíme na dve časti. Najskôr si zoberieme ocenenie spotreby prvých 10 ks zo začiatočného stavu v sume 2,30 €/ks teda vo výške 23 €. Zvyšok v počte 40 ks vyčíslime podľa prvého nákupu zo dňa 18.01.2016 vo výške 2,60 €/ks, čo je 104 €. Spotrebované dosky v počte 50 ks sme ocenili v celkovej výške 127 €.

Pri následnom ocenení majetku, účtovná jednotka testuje, či je prvotné ocenenie v súlade so zásadou verného a pravdivého zobrazenia. Ak účtovná jednotka zistí po inventarizácii, že stav majetku zachyteného v účtovníctve má inú hodnotu, je účtovná jednotka povinná upraviť prvotné ocenenie zásob pomocou opravnej položky. Pri zásobách sa opravná položka vypočíta ako rozdiel medzi účtovnou hodnotou a čistou realizačnou hodnotou, ktorou je predpokladaná predajná cena znížená o predpokladané náklady súvisiace s ich predajom. Pri zásobách vlastnej výroby sa pod čistou realizačnou hodnotou rozumie predpokladaná predajná cena znížená o predpokladané náklady na ich dokončenie a o predpokladané náklady súvisiace s predajom.

Účtovnej jednotke FK Dizajn s. r. o., vznikla povinnosť tvorby opravnej položky k materiálu, ktorého účtovná hodnota na konci roka bola 300 €. Čistá realizačná hodnota materiálu je 250 €. K tovaru bola v minulom účtovnom období tvorená opravná položka v sume 75 €. Z dôvodu predaja tovaru je účtovná jednotka povinná k 31.12.2016 zrušiť tvorbu opravnej položky.

Tabuľka 8 - účtovné prípady súvisiace s opravnými položkami k zásobám

P. č.	Doklad	Účtovný prípad	Suma v €	Účtovací predpis	
				MD	D
1.	IÚD	Tvorba opravnej položky k materiálu	50,-	505	191
2.	IÚD	Zúčtovanie opravnej položky k tovaru z dôvodu predaja tovaru	75,-	196	132

Zdroj: spracované podľa MÁZIKOVÁ, K. – MATEAŠOVÁ, M. – ONDRUŠOVÁ, L., 2016. Účtovníctvo podnikateľských subjektov I zbierka riešených a neriešených príkladov, 1.vydanie. Bratislava: WOLTERS KLUWER, 2016. 240s. ISBN: 978-80-8168-374-9

Tvorba opravnej položky k zásobám, okrem zásob vytvorených vlastnou činnosťou sa účtuje na ľarchu účtu 505 – *Tvorba a zúčtovanie opravnej položky k zásobám*. Pri zásobách vytvorených vlastnou činnosťou sa tvorba opravnej položky účtuje na ľarchu príslušného účtu účtovej skupiny 61 – *Zmeny stavu vnútroorganizačných zásob*. Tvorba opravnej položky zásob sa účtuje v prospech účtu účtovej skupiny 19 – *Opravné položky k zásobám*. Opravné položky k zásobám sa zúčtujú opačným zápisom ako tvorba.

3.1.3 Oceňovanie pohľadávok

Medzi obežný majetok účtovnej jednotky patria aj pohľadávky. Pohľadávka je výsledkom minulých udalostí, a je takmer isté, že v budúcnosti zvýši ekonomické úžitky účtovnej jednotky. Pohľadávky môžeme členiť na pohľadávky z obchodných vzťahov alebo na pohľadávky z neinkasovaných nárokov účtovnej jednotky. Z hľadiska času členíme pohľadávky na dlhodobé a krátkodobé. Pohľadávky sa ako aj iné druhy majetku oceňujú ku dňu ocenenia. Ide o prvotné alebo následné ocenenie. Pri prvotnom ocenení sa používajú nasledovné oceňovacie veličiny.

Menovitá hodnota, ktorá sa používa pri vzniku pohľadávky, ktoré vznikli z vlastnej činnosti. Pohľadávky sa môžu oceniť aj obstarávacou cenou v prípade, ak sa pohľadávky nadobudli kúpou alebo vkladom do základného imania.

Pohľadávky sa inventarizujú, ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka. Ak účtovná jednotka zistí, že účtovná hodnota pohľadávky je vyššia ako jej skutočná hodnota musí účtovná jednotka účtovať o opravnej položke. Účtovná jednotka je povinná tvoriť opravnú položku aj v prípade ak je predpoklad, že dlžník pohľadávku úplne alebo čiastočne neuhradí, alebo ak ide o spornú pohľadávku. Pri určení sumy opravnej položky môže použiť účtovná jednotka individuálny prístup ku každej pohľadávke, metódu percenta z predaja na faktúru alebo môže použiť metódu veku pohľadávky.

Účtovnej jednotke FK Dizajn s. r. o., počas roka vznikli uvedené pohľadávky. Po inventarizácii, vznikla povinnosť tvorby opravnej položky k pohľadávke A, z dôvodu opodstatneného predpokladu, že dlžník nezaplatí. Prvotné ocenenie pohľadávky bolo vo výške 3 600 €. Pohľadávka je 92 dní po splatnosti, čo podľa vnútorného predpisu účtovnej jednotky znamená, že účtovná jednotka bude opravnú položku tvoriť vo výške 30% menovitej hodnoty pohľadávky.

Tabuľka 9 - vybrané účtovné prípady súvisiace so vznikom pohľadávky

P. č.	Doklad	Účtovný prípad	Suma v €	Účtovací predpis	
				MD	D
1.	VFA	Vystavená faktúra za montáž nábytku (splatnosť 30.09.2016)			
		a) Cena montáže	3 000,-	311	602
		b) DPH	600,-	311	343
2.	IÚD	Tvorba opravnej položky k pohľadávke voči odberateľovi	1 080,-	547	391

Zdroj: spracované podľa MÁZIKOVÁ, K. – MATEÁŠOVÁ, M. – ONDRUŠOVÁ, L., 2016. Účtovníctvo podnikateľských subjektov I zberka riešených a neriešených príkladov, 1.vydanie. Bratislava: WOLTERS KLUWER, 2016. 240s. ISBN: 978-80-8168-374-9

Opravné položky k pohľadávkam sa tvoria hlavne pri pohľadávkach, u ktorých je vysoké riziko čiastočného alebo úplného nezaplatenia zo strany dlžníka.

Opravná položka k pohľadávke sa účtuje na ťarchu účtu 547 – *Tvorba a zúčtovanie opravnej položky k pohľadávke* a súvzťažne v prospech účtu 391 – *Opravné položky k pohľadávkam*. Zúčtovanie opravnej položky sa účtuje opačným zápisom ako sa účtuje tvorba opravnej položky k pohľadávke.

3.1.4 Oceňovanie dlhodobého finančného majetku a krátkodobého finančného majetku

Dôležitou časťou majetku účtovnej jednotky je finančný majetok, ktorý z časového hľadiska delíme na dlhodobý a krátkodobý majetok. Medzi dlhodobý finančný majetok patria cenné papiere a podiely a dlhodobé pôžičky, ktoré sú vo vlastníctve účtovnej jednotky dlhšie ako jeden rok. Patria tu aj umelecké diela, zbierky, predmety z drahých kovov, pozemky, ktoré účtovná jednotka nadobudla za účelom dlhodobého uloženia voľných peňažných prostriedkov.

Medzi krátkodobý finančný majetok zaraďujeme vlastné akcie a vlastné dlhopisy, majetkové a dlhové cenné papiere určené na obchodovanie ale taktiež dlhové cenné papiere držané do splatnosti. Splatenosť pri krátkodobom finančnom majetku je do jedného roka.

Účtovná jednotka pri prvotnom ale aj následnom oceňovaní používa rôzne oceňovacie veličiny. Pri prvotnom ocenení dlhodobého finančného majetku sa pri obstaraní derivátov a cenných papierov používa obstarávacia cena. Pri krátkodobom finančnom majetku sa obstarávacia cena používa len v tom prípade ak sa účtovná jednotka rozhodla, že cenné papiere a podiely určené na predaj nebude oceňovať reálnou hodnotou. Finančný majetok, ktorý sa oceňuje reálnou hodnotou sú aj cenné papiere určené na obchodovanie na burze alebo inom verejnom trhu s cieľom dosiahnuť zisk.

Ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka sa vymedzené položky dlhodobého a krátkodobého finančného majetku oceňujú reálnou hodnotou. Pri majetkových cenných papieroch a dlhových cenných papieroch na obchodovanie sa na konci účtovného obdobia musia cenné papiere preceniť. Pri znížení reálnej hodnoty sa používa účet 564 – *Náklady na precenenie cenných papierov* a pri zvýšení reálnej hodnoty sa použije účet 664 – *Výnosy z precenenia cenných papierov*.

Cenné papiere a podiely, ktoré tvoria podiel na základnom imaní inej účtovnej jednotky a nie sú cennými papiermi a podielmi v dcérskej účtovnej jednotke alebo v účtovnej jednotke s podielovou účasťou, môže účtovná jednotka obstarat' s cieľom, že ich bude mať v držbe dlhšie ako 1 rok, bude ich mať určené na predaj po určitom čase alebo na základe tohto cenného papiera bude mať účtovná jednotka právo na disponovanie určitými vecami. Pre potreby ocenenia je dôležitý zámer účtovnej jednotky, s akým obstarala cenný papier a podiel. O uvedených cenných papieroch a podieloch, ktoré boli obstarané s cieľom predaja v časovom období dlhšom ako jeden rok, sa účtuje na účte 063 – *Realizovateľné cenné papiere a podiely*. V prípade ak sa účtovná jednotka rozhodla pri obstaraní oceniť majetok reálnou hodnotou, musí aj ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka tento majetok oceniť reálnou hodnotou. Ak ku koncu účtovného obdobia došlo k zníženiu alebo zvýšeniu reálnej hodnoty majetku s vplyvom na výsledok hospodárenia, precenia sa pomocou účtu 414 – *Oceňovacie rozdiely z precenenia majetku a záväzkov*. V prípade, ak ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka je reálna hodnota nižšia ako pri prvotnom ocenení, je účtovná jednotka povinná účtovať o opravnej položke na účte 565 – *Tvorba a zúčtovanie opravných položiek k finančnému majetku so súvzťažným zápisom na účet 096 – Opravné položky k dlhodobému finančnému majetku*.

Cenné papiere a podiely, ktoré sa pri obstaraní oceňujú obstarávacou cenou sa účtujú na účtoch 061 – *Podielové cenné papiere a podiely v dcérskej účtovnej jednotke* a 062 – *Podielové cenné papiere a podiely v spoločnosti alebo družstve v podielovou účasťou*. Ku

dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná jednotka sa takéto cenné papiere a podiely si môže účtovná jednotka vybrať, či ich ocení obstarávacou cenou alebo metódou vlastného imania. Metóda vlastného imania sa uskutočňuje tak, že podiel na základnom imaní, ktorý je pri obstaraní ocenený obstarávacou cenou, sa pri ocenení ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka upraví na hodnotu zodpovedajúcu miere účasti na vlastnom imaní spoločnosti, v ktorej má účtovná jednotka podiel na základnom imaní. Následne účtovná jednotka porovná ocenenie majetku oceneného metódou vlastného imania s predpokladanými budúcimi ekonomickými úžitkami. V prípade ak sú predpokladané budúce ekonomické úžitky majetku nižšie ako je ocenenie metódou vlastného imania, je účtovná jednotka povinná tvoriť opravnú položku k majetku.¹⁹

Ku krátkodobému finančnému majetku zaraďujeme aj peňažné prostriedky. Ide o peňažné prostriedky medzi, ktoré zaraďujeme peniaze v hotovosti, ktoré má účtovná jednotka v pokladnici, ďalej peňažné prostriedky na účtoch v bankách či už na eurovom alebo devízovom účte a ceniny. Peňažné prostriedky a ceniny sú oceňované pri prvotnom aj následnom ocenení menovitou hodnotou, tzn., že sa oceňujú hodnotou, ktorá je na nich uvedená.

V priebehu účtovného obdobia vznikli účtovnej jednotke v súvislosti s peňažnými prostriedkami nasledovné účtovné prípady:

Tabuľka 10 - vybrané účtovné prípady súvisiace s peňažnými prostriedkami

P. č.	Doklad	Účtovný prípad	Suma v €	Účtovací predpis	
				MD	D
1.	PPD	Tržba v hotovosti za poskytnuté služby	250,-	211	602
2.	VPD	Obstaranie materiálu	350,-	111	211
3.	VBU	Úhrada miezd zamestnancom	11 500,-	331	221

Zdroj: spracované podľa MÁZIKOVÁ, K. – MATEÁŠOVÁ, M. – ONDRUŠOVÁ, L., 2016. Účtovníctvo podnikateľských subjektov I zberka riešených a neriešených príkladov, 1. vydanie. Bratislava: WOLTERS KLUWER, 2016. 240s. ISBN: 978-80-8168-374-9

Účtovná jednotka môže mať peňažné prostriedky aj v cudzej mene. Takéto peňažné prostriedky musia byť ocenené v cudzej mene, ale aj v mene euro. Počas účtovného obdobia môže účtovná jednotka na prepočet prírastku cudzej meny do valutovej pokladnice a prírastku na devízový účet, použiť kurz komerčnej banky, kurz zmenárne, referenčný kurz

¹⁹ SKLENKA, M., - ŠLOSÁROVÁ, A., - HORNICKÁ, R., - BLAHUŠIAKOVÁ, M., 2016. Účtovníctvo podnikateľských subjektov II, 1 vydanie. Bratislava: WOLTERS KLUWER, 2016. 320s. ISBN: 978-80-8168-489-0

ECB alebo NBS v deň uzavretia obchodu. Pri úbytku rovnakej cudzej meny z valutovej pokladnice alebo z devízového účtu, môže účtovná jednotka použiť referenčný kurz ECB alebo NBS vyhláseného v deň predchádzajúci dňu uskutočnenia účtovného prípadu, alebo môže účtovná jednotka použiť na ocenenie úbytku cudzej meny vážený aritmetický priemer alebo metódu FIFO. Peňažné prostriedky v cudzej mene sa pri následnom ocenení, ocenia referenčným kurzom ECB, prípadne kurz NBS platný k poslednému dňu účtovného obdobia.

3.2 Oceňovanie záväzkov ku dňu uskutočnenia účtovného prípadu a ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka

V priebehu účtovného obdobia je účtovná jednotka povinná okrem majetku oceňovať aj záväzky. Pri prvotnom ocenení sa oceňovacia veličina určí podľa dôvodu vzniku záväzku. Záväzok môže vzniknúť, môžeme ho prevziať, zameniť alebo nadobudnúť vkladom alebo kúpou podniku. Vo všetkých týchto prípadoch musíme poznať, ktorú oceňovaciu veličinu použijeme v deň uskutočnenia účtovného prípadu.

Pri vzniku záväzku použijeme na ocenenie menovitú hodnotu, teda hodnotu na ktorú záväzok znie. Väčšina účtovných prípadov, ktoré sa týkajú záväzkov v účtovnej jednotke je oceňovaná práve menovitou hodnotou pri prvotnom ocenení. Napríklad záväzky pri prijatých faktúrach od dodávateľov, záväzky voči zamestnancom pri vyplácaní mzdy, záväzok za priame dane voči daňovému úradu a ostatné bežné záväzky.

Záväzky pri prevzatí vznikajú vtedy ak do existujúceho vzťahu medzi veriteľom a dlžníkom vstúpi namiesto dlžníka tretia osoba teda preberateľ. Okrem zmluvného prevzatia záväzku sa prechod záväzku môže uskutočniť na základe zákona napríklad dedením alebo na základe rozhodnutia súdu. Takéto záväzky sú ocenené obstarávacou cenou.

Používa sa aj oceňovacia veličina reálna hodnota. Reálnou hodnotou sa oceňujú všetky záväzky, ktoré sme nadobudli vkladom alebo kúpou podniku prípadne jeho časti. Taktiež sa reálnou hodnotou ocení záväzok prebraný od zanikajúcej zahraničnej obchodnej spoločnosti a záväzok prevzatý nástupníckou účtovnou jednotkou od družstva alebo obchodnej spoločnosti zrušením bez likvidácie.

Niektoré záväzky, ktoré vznikli účtovnej jednotke FK Dizajn s. r. o. počas účtovného obdobia si uvedieme v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka 11 - vybrané účtovné prípady súvisiace so vznikom záväzkov

P. č.	Dátum	Doklad	Účtovný prípad	Suma v €	Účtovací predpis	
					MD	D
1.	12.10.	PFA	Prijatá faktúra za nákup materiálu X: a) cena materiálu	250,-	111	321
			b) DPH	47,50	343	321
2.	15.10.	IÚD (ZVL)	Priznané hrubé mzdy zamestnancom v menovitej hodnote	1 500,-	521	331

Zdroj: spracované podľa MÁZIKOVÁ, K. – MATEÁŠOVÁ, M. – ONDRUŠOVÁ, L., 2016. Účtovníctvo podnikateľských subjektov I zbierka riešených a neriešených príkladov, 1. vydanie. Bratislava: WOLTERS KLUWER, 2016. 240s. ISBN: 978-80-8168-374-9

Účtovná jednotka má povinnosť pri následnom ocenení, oceniť záväzky v ich aktuálnej výške, to znamená, upraviť ich na sumu, ktorá je v skutočnosti, bez ohľadu na to ako sú zaúčtované. Účtovná jednotka ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtová závierka upravuje ocenenie záväzkoch pomocou rezerv. Tvorba rezervy vzniká, ak účtovná jednotka vie, že jej vzniknú záväzky, ale ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka nevie presne určiť kedy alebo v akej výške budú.

Rezervy vznikajú v súvislosti s obstaraním majetku, rezervy na náklady, rezervy na skontá, bonusy, rabaty a na vrátenie kúpnej ceny pri reklamácii, a rezervy na stratu zo zákazkovej výroby. Napríklad rezervy sa na konci účtovného obdobia tvoria na záručné opravy, rezervy na nevyčerpané dovolenky, rezervy na odstupné, rezervy na vzniknuté náklady pri zostavovaní účtovnej závierky ale aj rezervy na rôzne zľavy poskytované pri predaji tovaru a mnohé ďalšie. Rezerva sa tvorí na účte 323- *Krátkodobé rezervy* alebo tvorba dlhodobej rezervy vzniká v účtovej skupine 45 – *Rezervy*.

Použitie rezervy sa účtuje na ľarchu vecne príslušného účtu rezerv so súvzťažným zápisom v prospech vecne príslušného účtu záväzkov. Rozpustenie nepotrebnnej rezervy alebo jej časti sa účtuje opačným účtovným zápisom ako sa účtovala tvorba rezervy.

Účtovná jednotka FK Dizajn s. r. o. je povinná otestovať, či k 31.12.2016 je výška záväzkov uvedených v účtovníctve aj ich skutočnou výškou. Ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka sú všetky záväzky vyčíslené v skutočnej výške.

Tabuľka 12 - účtovné prípady súvisiace s tvorbou rezervy

P. č.	Doklad	Účtovný prípad	Suma v €	Účtovací predpis	
				MD	D
1.	IÚD	Tvorba rezervy na nevyčerpané dovolenky	300,-	521	323
2.	IÚD	Tvorba rezervy na zákonné sociálne poistenie	50,-	524	323
3.	IÚD	Tvorba rezervy na overenie účtovnej závierky	1 500,-	518	323

Zdroj: spracované podľa MÁZIKOVÁ, K. – MATEÁŠOVÁ, M. – ONDRUŠOVÁ, L., 2016. Účtovníctvo podnikateľských subjektov I zbierka riešených a neriešených príkladov, 1. vydanie. Bratislava: WOLTERS KLUWER, 2016. 240s. ISBN: 978-80-8168-374-9

Účtovná jednotka vytvorila uvedené rezervy, aby boli náklady vykazované v účtovnej závierke v správnej výške. V budúcom účtovnom období sa rezervy zúčtujú použitím účtu rezerv na strane MD na ľarchu záväzkových účtov na strane D. V našom prípade by sa nevyčerpané dovolenky a na zákonné sociálne poistenie zúčtovali na ľarchu účtu 331 - Zamestnanci a rezerva na overenie účtovnej závierky by sa na základe prijatej faktúry zúčtovala na ľarchu účtu 321 – Dodávateľa.

3.3 Zverejňovanie informácií týkajúcich sa oceňovania v poznámkach účtovnej závierky

Účtovná jednotka je povinná po skončení účtovného obdobia, zostaviť účtovnú závierku. Účtovná závierka poskytuje informácie osobám, ktoré tieto informácie používajú, a prezentuje im skutočnosti, ktoré sú predmetom účtovníctva. Účtovná jednotka je povinná zostaviť účtovnú závierku tak, aby poskytla verný a pravdivý obraz o účtovníctve pre používateľov informácií z účtovníctva.

Účtovná závierka sa skladá zo všeobecných náležitostí a z troch súčastí t. j. súvaha, výkaz ziskov a strát a poznámky. Pre zverejňovanie informácií týkajúcich sa oceňovania majetku a záväzkov je dôležitá posledná časť účtovnej závierky a teda poznámky. Formálna stránka poznámok nie je presne definovaná zákonom o účtovníctve. Opatrenia o účtovnej závierke uvádzajú len obsahovú náplň poznámok. V poznámkach sa podľa zákona o účtovníctve uvádzajú informácie, ktoré vysvetľujú a dopĺňajú súvahu a výkaz ziskov a strát. V poznámkach uvádza účtovná jednotka informácie o skutočnostiach, ktoré ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka sa nevykazujú v ostatných súčastiach účtovnej

závierky, ale ich obsah môže významným spôsobom ovplyvniť pohľad na finančnú situáciu účtovnej jednotky.

Vykazovanie informácií v účtovnej závierke závisí od veľkosti účtovnej jednotky. Na základe priemerného prepočítaného počtu zamestnancov, celkovej sumy majetku a čistého obratu poznáme podľa zákona o účtovníctve tri typy účtovných jednotiek mikro účtovnú jednotku, malú účtovnú jednotku a veľkú účtovnú jednotku. Účtovná jednotka sa zatriedi do veľkostnej skupiny podľa splnenia aspoň dvoch z troch stanovených podmienok uvedených v zákone o účtovníctve.

Mikro účtovná jednotka vykazuje v účtovnej závierke najmenej informácií. Podľa Prílohy č. 1 k opatreniu č. MF/15464/2013-74 Poznámky Úč MÚJ 3 – 01 sa poznámky skladajú z troch článkov: ²⁰

Čl. I – Všeobecné údaje,

Čl. II – Informácie o prijatých postupoch,

Čl. III – Informácie, ktoré vysvetľujú a dopĺňajú súvahu a výkaz ziskov a strát.

V druhej časti poznámok teda v časti informácie o prijatých postupoch uvádza účtovná jednotka informácie o spôsobe oceňovania dlhodobého a krátkodobého majetku a záväzkoch. Spôsob zostavenia odpisového plánu je jednotlivé druhy majetku. Účtovná jednotka je povinná uviesť informácie o zmenách účtovných zásad a metód. Uvedenie spôsobu oceňovania pri úbytku zásob a pri prijatí zásob na sklad. V tejto časti sú uvedené informácie o účtovaní chýb z minulého účtovného obdobia.

Rozdiely v oceňovaní majetku v mikro účtovnej jednotke:

- mikro účtovná jednotka neoceňuje obstarané cenné papiere určené na obchodovanie reálnou hodnotou, ale obstarávacou cenou. Rovnako takéto cenné papiere nebude preceňovať na reálnu hodnotu ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka;
- mikro účtovná jednotka ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, neoceňuje majetok a záväzky reálnou hodnotou, okrem majetku a záväzkov v obchodných spoločnostiach zanikajúcich bez likvidácie, kedy je potrebné vykonať mimoriadnu

---

²⁰ Opatrenie MF SR č. MF/15464/2013-74, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o usporiadaní, označovaní a obsahovom vymedzení položiek individuálnej účtovnej závierky a rozsahu údajov určených z individuálnej účtovnej závierky na zverejnenie pre mikro účtovné jednotky v znení neskorších predpisov.

účtovnú závierku a mikro účtovná jednotka neocceňuje ani metódou vlastného imania.

Malá a veľká účtovná jednotka a subjekt verejného záujmu vykazuje v účtovnej závierke rovnaké informácie ako mikro, ale sú prezentované aj ďalšie podrobnejšie informácie. Podľa Prílohy č. 1 k opatreniu č. MF/23378/2014-74 Poznámky Úč PODV 3 – 01 sa poznámky malej účtovnej jednotky skladajú zo siedmich článkov:²¹

- Čl. I – Všeobecné informácie,
- Čl. II – Informácie o orgánoch spoločnosti,
- Čl. III – Informácie o prijatých postupoch,
- Čl. IV – Informácie, ktoré vysvetľujú a dopĺňajú súvahu a výkaz ziskov a strát,
- Čl. V – Informácie o iných aktívach a iných pasívach,
- Čl. VI – Udalosti, ktoré nastali po dni ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka,
- Čl. VII – Ostatné informácie.

Podľa prílohy č. 1 k opatreniu č. MF/23377/2014-74 Úč PODV 3-01 je obsahová náplň veľkej účtovnej jednotky zaradená do desiatich článkov:²²

- Čl. I – Všeobecné informácie,
- Čl. II – Informácie o prijatých postupoch,
- Čl. III – Informácie, ktoré vysvetľujú a dopĺňujú položky súvahy,
- Čl. IV – Informácie, ktoré vysvetľujú a dopĺňajú položky výkazu ziskov a strát,
- Čl. V – Informácie o iných aktívach a iných pasívach,
- Čl. VI – Udalosti, ktoré nastali po dni, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka,
- Čl. VII – Obsahom sú informácie o transakciách medzi vykazujúcou účtovnou jednotkou a spriaznenými osobami,
- Čl. VIII – Ostatné informácie,
- Čl. IX – Prehľad o pohybe vlastného imania,
- Čl. X – Prehľad peňažných tokov.

---

²¹ Opatrenie MF SR č. MF/23378/2014-74, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o individuálnej účtovnej závierke a rozsahu údajov určených z individuálnej účtovnej závierky na zverejnenie pre malé účtovné jednotky v znení neskorších predpisov.

²² Opatrenie MF SR č. MF/23377/2014-74, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o individuálnej účtovnej závierke a rozsahu údajov určených z individuálnej účtovnej závierky na zverejnenie pre veľké účtovné jednotky a subjekty verejného záujmu v znení neskorších predpisov.

V časti informácií o prijatých postupoch sa zverejňujú informácie, ktoré vyjadrujú určenie a spôsob ocenenia majetku a záväzkov spolu s určením rozhodujúcich účtovných odhadov a predpokladov, pričom je zohľadnená zásada významnosti. Uvádza sa:

- obstarávacia cena majetku, menovitá hodnota, reálna hodnota alebo vlastné náklady,
- hodnota zistená pomocou metódy vlastného imania,
- aktivovanie úrokov, ktoré tvoria súčasť ocenenia majetku a záväzkov,
- určenie odhadu zníženia hodnoty majetku a tvorba opravnej položky k majetku,
- odhad stanovený na ocenenie rezerv, určenie ocenenia záväzkov.

Účtovná jednotka v účtovnej závierke uvedie všetky druhy majetku, pri ktorých zaznamená akú cenu použila pri prvotnom ocenení. Uvedie náklady, ktoré vstupujú do obstarávacej ceny. Pri dlhodobom majetku uvedie metódu odpisovania a ostatné podmienky pre odpisovanie majetku. Pri zásobách uvedie spôsob, podľa ktorého účtuje a tiež metódu oceňovania pri úbytku zásob. Ďalej sa uvedú informácie o poskytnutých dotáciách. Pri veľkých účtovných jednotkách je nevyhnutnou súčasťou časti poznámok zostavenie prehľadu peňažných tokov, teda zverejnenie informácií o príjmoch a výdavkoch účtovnej jednotky. Z účtovnej závierky používateľ informácií zistí ako je schopná účtovná jednotka splácať záväzky a akú ma účtovná jednotka likviditu. Každá účtovná jednotka si musí upraviť formálnu úpravu poznámok, keďže forma nie je stanovená zákonom o účtovníctve ani žiadnymi opatreniami.

Pre kompletizáciu poznámok musí poznať aj všeobecné požiadavky na zostavenie. Sú informácie, ktoré je účtovná jednotka povinná uvádzať v poznámkach podľa obsahovej náplne opatrenia, ale sú aj informácie, ktoré môže účtovná jednotka poskytovať dobrovoľne. Ocenenie sa uvádza v celých eurách a informácie sa vyjadrujú za bežné účtovné obdobie, avšak to platí len pre mikro účtovné jednotky.

Záver

Pre správne podnikanie je nevyhnutné viesť podnikateľskú účtovnú jednotku v zmysle právnej legislatívy štátu. Počas účtovného obdobia je účtovná jednotka povinná oceňovať majetok a záväzky. V bakalárskej práci sa venujeme oceňovanie majetku a záväzkov, ktoré je kľúčovou oblasťou účtovníctva. Z hľadiska času sa účtovníctvo člení na bežné účtovníctvo a účtovnú závierku. V bežnom účtovníctve sa riešia oceňovanie ku dňu uskutočnenia účtovného prípadu a v účtovnej závierke sa rieši oceňovanie ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka.

Účtovná jednotka je povinná oceniť majetok a záväzky ku dňu uskutočnenia účtovného prípadu, ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka a alebo k inému dňu ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka ak je to vyžadované osobitným predpisom. Ku dňu uskutočnenia účtovného prípadu oceňuje účtovná jednotka na základe spôsobu obstarania neobežného a obežného majetku. Účtovná jednotka môže použiť na ocenenie obstarávaciu cenu, vlastné náklady, reálnu hodnotu alebo menovitú hodnotu. Pri úbytku obežného majetku si účtovná jednotka môže vybrať s alternatívnych oceňovacích veličín. Na vyjadrenie úbytku môže použiť individuálne ocenenie, vážený aritmetický priemer alebo metódu FIFO. Účtovná jednotka je povinná na konci účtovného obdobia upraviť ocenenie majetku prostredníctvom odpisov pri dlhodobom hmotnom a dlhodobom nehmotnom majetku. Pri niektorých druhoch majetku je účtovná jednotka povinná upraviť ocenenie pomocou opravných položiek k majetku, v prípade, ak sú predpokladané budúce ekonomické úžitky z tohto majetku nižšie ako je ich ocenenie v účtovníctve.

Záväzok môže vzniknúť, môžeme ho prevziať, zameniť, nadobudnúť kúpou podniku alebo vkladom. V deň uskutočnenia účtovného prípadu však musíme poznať oceňovaciu veličinu v každom z uvedených prípadov a tak zaúčtovať tieto záväzky podľa zákona o účtovníctve. S tohto dôvodu sme si v bakalárskej práci rozobrali taktiež oceňovanie záväzkov ku dňu uskutočnenia účtovného prípadu a ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka.

Pre používateľov informácií z účtovnej závierky sú dôležité informácie týkajúce sa oceňovania zverejnené v poznámkach účtovnej závierky podľa jednotlivých veľkostných skupín (mikro, malá a veľká účtovná jednotka). V závislosti od veľkostných skupín je stanovený aj rozsah informácií, ktoré musia podnikateľské účtovné jednotky uviesť v poznámkach. Opatrenia o účtovných závierkach vychádzajú zo smernice o účtovných závierkach, ktorá uvádza, že je potrebné najskôr myslieť na malých. Preto mikro účtovné

jednotky prezentujú najmenej informácií, k nim sa pridávajú ďalšie informácie pre stredné účtovné jednotky a ešte podrobnejšie informácie pre veľké účtovné jednotky. Všeobecné požiadavky na zostavenie účtovnej zvierky podľa veľkostných skupín sú upravené Opatreniami o účtovnej zvierke. Účtovná zvierka musí poskytovať pravdivé a spoľahlivé informácie o finančnej situácii a finančnej výkonnosti účtovnej jednotky.

Zoznam použitej literatúry

Knihy

1. ANTALOVÁ, R. – MOKOŠOVÁ, D., 2014. Nákladové účtovníctvo Praktikum, Bratislava: EKONÓM, 2014. 215s. ISBN: 987-80-225-3963-0.
2. JANUBA, M. – PAKŠIOVÁ, R., 2012. Teória účtovníctva v kontexte svetového vývoja, 1 vydanie. Bratislava: IURA EDITION, 2012. 256s., ISBN: 978-80-8078-445-4.
3. MÁZIKOVÁ, K. – MATEÁŠOVÁ, M. – ONDRUŠOVÁ, L., 2016. Účtovníctvo podnikateľských subjektov I, 1.vydanie. Bratislava: WOLTERS KLUWER, 2016. 292s. ISBN: 278-80-8168-405-0.
4. MÁZIKOVÁ, K. – MATEÁŠOVÁ, M. – ONDRUŠOVÁ, L., 2016. Účtovníctvo podnikateľských subjektov I zbierka riešených a neriešených príkladov, 1.vydanie. Bratislava: WOLTERS KLUWER, 2016. 240s. ISBN: 978-80-8168-374-9
5. SKLENKA, M., - ŠLOSÁROVÁ, A., - HORNICKÁ, R., - BLAHUŠIAKOVÁ, M., 2016. Účtovníctvo podnikateľských subjektov II, 1 vydanie. Bratislava: WOLTERS KLUWER, 2016. 320s. ISBN: 978-80-8168-489-0.
6. ŠLOSÁROVÁ, A., - BLAHUŠIAKOVÁ, M., 2017. Analýza účtovnej závierky, 1. vydanie. Bratislava: WOLTERS KLUWER, 2017. 440s. ISBN: 978-80-8168-589-7.
7. ŠLOSÁROVÁ, A., a kol., 2016. Účtovníctvo, 2 vydanie. Bratislava: WOLTERS KLUWER, 2016. 293s. ISBN: 978-80-8168-444-9.

Právne normy

8. Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov.
9. Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov.
10. Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov.
11. Zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov.
12. Zákon o bankách č. 483/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov.
13. Zákon o cenných papieroch č. 566/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov.
14. Zákon o kolektívnom investovaní č. 594/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov,
15. Opatrenie MF SR č. MF/15464/2013-74, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o usporiadaní, označovaní a obsahovom vymedzení položiek individuálnej účtovnej závierky a rozsahu údajov určených z individuálnej účtovnej závierky na zverejnenie pre mikro účtovné jednotky v znení neskorších predpisov.

16. Opatrenie MF SR č. MF/23378/2014-74, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o individuálnej účtovnej závierke a rozsahu údajov určených z individuálnej účtovnej závierky na zverejnenie pre malé účtovné jednotky v znení neskorších predpisov.
17. Opatrenie MF SR č. MF/23377/2014-74, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o individuálnej účtovnej závierke a rozsahu údajov určených z individuálnej účtovnej závierky na zverejnenie pre veľké účtovné jednotky a subjekty verejného záujmu v znení neskorších predpisov.